Redactiunea, Administratiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiunilorŭ: o seria garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ)

„Gazeta" iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria,
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovu:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unu esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 40.—Anulŭ LII. Brașovŭ, Duminecă 19 Februarie (3 Martie) **1889.**

Brașovŭ, 18 Februarie v.

Se arată óre și la noi Românii aceeași interesare de afacerile proprie naționale, ce o vedemŭ la contrarii noștri?

Intrebarea acésta, ce amŭ pus'o în numĕrulŭ de aḑi septĕmână, e forte ușorŭ de deslegatŭ.

N'avemŭ decâtŭ sĕ cercetămŭ câțĭ dintre noi cetescŭ și suntŭ abonați la ḑiarele nóstre românescĭ și apoi se calculămŭ décă toțĭ la olaltă facŭ unŭ numĕrŭ așa de mare, ca sĕ putemŭ ḑice liniștitŭ că toțĭ Românii cu cunoscință de carte se interesézâ în adevĕrŭ de afacerile lorŭ naționale.

Resultatulŭ unei asemenĭ cercetărĭ ar fi fără îndoiélă fórte nemulțămitorŭ. Amŭ găsi póte că nicĭ a ḑecea parte dintre aceia carĭ ar trebui sĕ dovedéscă interesarea lorŭ pe tĕrĕmulŭ naționalŭ, nu abonézâ și nu cetescŭ foi românescĭ.

Fiăcare dintre cetitorii noștri póte sĕ facă în cerculŭ sĕu o mică probă spre a se convinge décă adevĕrŭ grăimŭ orĭ nu. N'are decâtŭ sĕ se uite odată jurŭ împrejurŭ ca sĕ pótă constata gradulŭ de interesŭ celŭ pórtă ómenii noștri pentru afacerile publice naționale.

Nu ḑicemŭ, că icĭ colo nu vomŭ afla nisce esceptiunĭ fórte laudabile, dér aceste pe lângă aceea, că suntŭ esceptiunĭ, mai suntŭ și fórte rare.

Décă așa stau lucrurile la noi, atuncĭ óre ne mai putemŭ mira că în multe locurĭ se perde câte o causă din cele mai drepte ale locuitorilorŭ românĭ fără ca noi ceștialalțĭ sĕ avemŭ cunoscință despre suferințele lorŭ, necum sĕ le sărimŭ întru ajutorŭ? Ne mai putemŭ mira ore când vedemŭ, că bieții ómenĭ în multe părțĭ se sémtŭ cu totulŭ părăsițĭ și isolațĭ în fața încălcărilorŭ și violărilorŭ necurmate ale celoru dela putere, ne mai sciindŭ ce sĕ încépă?

La contrarii noștri nu vedemŭ aparițiunĭ de aceste. Ei suntŭ informațĭ despre totŭ ce se petrece în sînulŭ lorŭ și nu se întâmplă într'unŭ colțŭ alŭ țĕrii ceva, ca sĕ nu rĕsune în celălaltŭ. Și cine mijlocesce acéstă grabnică informare décă nu ḑiarele lorŭ?

La noi însĕ în unele ținuturi nu pĕtrundŭ cu lunile și cu aniĭ ḑiare române. De unde sĕ afle dér Românii din aceste ținuturĭ ce se petrece în țéră și ce părerĭ au frații lorŭ din alte părțĭ? De unde sĕ scie ei cum sĕ-șĭ întocméscă pașii ca sĕ înainteze în aceeașĭ direcțiune, împreunându-șĭ puterile lorŭ cu ale celorlalțĭ?

Eată de ce amŭ ḑisŭ, că spre a pute lupta toțĭ din tóte părțile cu succesŭ pentru drepturile nóstre, trebue sĕ dovedimŭ mai întâiu o viuă interesare de afacerile nóstre naționale, trebue cu alte cuvinte sĕ fimŭ bine informațĭ despre tóte câte se petrecŭ în sînulŭ nostru, ca sĕ scimŭ cum sĕ ne îndreptămŭ pașii.

Décă n'amŭ sciut sĕ prețuimŭ până acuma îndestulŭ valórea presei nóstre naționale, care este chiămată a susține legătura spirituală între frații de acelașĭ sânge, atuncĭ prigonirile îndreptate contra ei în timpul din urmă ne-au doveditŭ, credemŭ, de ajunsŭ prețulŭ ce trebue sĕ-l aibă ea pentru noi.

Contrarii noștri nu dorescŭ nimicŭ mai fierbinte, decâtŭ ca sĕ scadă numĕrulŭ acelorŭ Românĭ, carĭ cetescŭ foi române și sĕ interesézâ de afacerile naționale române. Diarele ungurescĭ au înregistratŭ cu bucuriă împrejurarea, că Românii noștri n'au făcutŭ nicĭ o manifestațiă când cu procesele de pressă ale ḑiarelorŭ nóstre.

De ce se bucură contrarii noștri, décă nu de aceea, că dela purtarea nóstră conchidŭ, că s'a slăbitŭ interesarea nóstră pentru afacerile naționale?

Este acum la rĕndulŭ fiecărui Românŭ bine simțitorŭ de a dovedi, că contrarii noștri se înșélă când credŭ, că noi simțimŭ mai puținŭ pentru națiunea nóstră românéscă, decâtŭ simtŭ ei pentru națiunea lorŭ unguréscă.

Revista politică.

Din năuntru. Adunările „poporale" ungurescĭ ce se anunțaseră prin diferite părțĭ ale Ardealului, Bănatului și Țĕrei ungurescĭ s'au ținutŭ. S'a protestatŭ în contra legii militare, s'a spusŭ că „nația unguréscă e cea mai viteză", că în lumea asta numai „nația unguréscă și nația muscăléscă are cultură originală", că prin urmare „numai ele suntŭ chemate sĕ jóce mare rolŭ în lume"; s'a strigatŭ „eljen Kossuth", „abzug Tisza" și ai lui, s'au cântatŭ cântece de-ale lui Kossuth, s'au declamatŭ poesii ungurescĭ și altele. Adecă și-au făcutŭ petrecaniă demonstranții și s'au lăudatŭ ei pe ei, că și-așa alții n'au de ce sĕ-i laude. Orĭ-cine nu póte decâtŭ sĕ pufnéscă de rîsŭ auḑind asemenea lăudăroșii, cu carĭ demonstranții s'au făcutŭ de rîsŭ și de ocară înaintea Nemaghiarilorŭ și a străinătății.

In dietă a ajunsŭ cu tóte astea în desbatere § 25 alŭ legii militare, celŭ care spune că voluntarii pe unŭ anŭ, carĭ se facŭ oficerĭ, trebue se scie nemțesce, și cei carĭ la sfĕrșitulŭ anului nu vorŭ depune esamenulŭ de oficerŭ, atuncĭ sĕ servéscă încă unŭ anŭ dreptŭ pedépsă. Ministrulŭ de honveḑi a promisŭ, că oficerii carĭ vorŭ conduce pe voluntarĭ catŭ timpŭ vorŭ sta în școle (de voluntarĭ) vorŭ fi de cei carĭ vorŭ cunósce limba voluntarilorŭ; că studiulŭ teoreticŭ va fi redusŭ, punĕndu-se mai mare greutate pe instruirea practică; că la esamene se vorŭ pute esprima voluntarii și în limba unguréscă orĭ croată, dér numai când câte ceva nu vorŭ pute esprima în limba germană; că numai cei carĭ vorŭ eși rĕu de totŭ la esamenŭ, vorŭ servi încă unŭ anŭ. De altă parte ministrulŭ de instrucțiune Csaky a promisŭ și elŭ, că juriștilorŭ le va erta unŭ semestru de studiu, candidații de profesorĭ vorŭ primi diploma și numai după o jumĕtate de anŭ de praxă, medicinistilorŭ li se va considera unŭ semestru ca unŭ anŭ întregŭ, stipendiștii vorŭ folosi stipendiulŭ și în anulŭ ântéiu de voluntarĭ, ér décă servescŭ și alŭ doilea anŭ, atuncĭ în acestŭ anŭ nu capĕtă stipendiu, dér îlŭ folosescŭ érășĭ după eșirea din armată.

Tóte aceste concesiunĭ, care însĕ în lege nu se vorŭ pune, n'au mulțămitŭ pe deputațĭ. Desbaterile au fostŭ violente. Ministrulŭ Tisza, luândŭ în apĕrare legea militară, a fostŭ mereu întreruptŭ de oposiția, care nu voia sĕ-lŭ lase sĕ vorbéscă, așa că președintele camerei o chema mereu la ordine. Vr'o 40—50 de deputațĭ oposiționalĭ s'au întrunitŭ Joi séră într'o conferință ca sĕ pună la cale o acțiune contra lui Tisza. S'a alesŭ unŭ subcomitetŭ sĕ facă propunerĭ în acéstă privință. Prin urmare érășĭ se vorŭ întempla demonstrții pe strade. Telegramele de mai josŭ ne și aducŭ scirĭ despre asemenea scene. Numai puținŭ în dietă vorŭ fi scene violente; 53 de deputațĭ oposiționalĭ suntu înscrișĭ sĕ vorbéscă contra § 25.

O demonstrație contra legii a fostŭ și la primăria din Pesta. In adunarea generală a representanței orășenescĭ s'a adusŭ în desbatere adresa orașului Arad, prin care suntŭ provocate tóte jurisdicțiunile sĕ ia posiția în contra legii. Desbaterea a fostŭ furtunósă. Studenții de pe galerii înjurară și strigară „abzug", fiindŭ că la propunerea primarului, adresa s'a luatŭ numai la cunoscință și s'a trecutŭ la ordinea ḑilei. La eșire, representanții orașului au fostŭ întêmpinațĭ cu insulte și înjurăturĭ. A trebuitŭ sĕ vie unŭ despărțĕmentŭ de polițiștĭ călărĭ. Se vorbesce, că mai multorŭ representanțĭ li-se vorŭ face demonstrațiunĭ de către studențĭ.

Din afară. *Guvernulŭ francesŭ* a luatŭ severe mĕsurĭ polițienescĭ în contra ligei patriotice, sub cuvêtŭ că amenință

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Unele episode din revoluția dela 1848.

(Fine.)

VI

Curêndŭ după ce ni-se duse Simeonu, ni'lŭ luară și pe frate-meu Ioanŭ, căcĭ Secuii culegeau din nou pe toțĭ bărbații și-i duceau la luptă în contra Românilorŭ.

In satulŭ nostru, afară de tatălŭ meu, nu mai rĕmase altŭ bărbatŭ, decâtŭ unŭ orbŭ și unŭ schiopŭ, ér mai târḑiu, ca prin minune, se rĕtăci printre noi și unŭ fecioreșŭ românŭ din altŭ satŭ. Toțĭ ceialalțĭ, tinerĭ și bĕtrânĭ, Românĭ și Secui, ba chiar și ómenĭ de 60 de anĭ au fostŭ dușĭ cu Ungurii. Frate-meu Ioanŭ încă era cu ei.

Acum satulŭ nostru rĕmase ca pustiu. Nu mai auḑiai decâtŭ plângerĭ și tânguirĭ, ér doinele cele frumóse ale țĕranilorŭ românĭ erau înlocuite cu fiorosulŭ cântecŭ alŭ „ciuveicei", numită și „pasérea morții", pe care noi, superstițiosele femei, spre marea nóstră spaimă o auḑiamŭ cântândŭ mai în fiecare nópte.

Apoi ne mai surprindea din când în când și câte-o cétă de Secui înarmațĭ, carĭ treceau călărĭ prin satŭ strigândŭ și întrebândŭ de-alungulŭ stradelorŭ: „Vanetribun, van-e oláh pap a faluba?" (Este vr'unŭ tribunŭ, este vr'unŭ preotŭ valachŭ în comună?).

Secuii noștri însĕ — fiă că erau în satŭ mai puținĭ ca noi și prin urmare se temeau de vr'o rĕsbunare din partea nóstră, fiă că trăiamŭ altfel bine cu ei — nu ne-au tradatŭ, ba încă ne luau în apĕrare față cu prigonitorii noștri, ceea ce la rĕndulŭ nostru și noi amŭ făcutŭ asemenea cu ei.

Cu tóte acestea trăiamŭ în neîncetată priveghiare și nesiguranță. Pe mine mĕ trimiteau părinții la unŭ capĕtŭ alŭ satului, unde priveghiamŭ tótă ḑiua, ca sĕ vĕdŭ, nu cumva vinŭ Ungurii. Pentru acésta primiamŭ cinste dela ai noștri câte-unŭ husoșŭ (sfanțŭ) de argintŭ pe ḑi. De-altmintrelea husoșii, deși puținĭ, nu prea erau scumpĭ în timpulŭ acela, deórece nimenea nu scia până când se va pute bucura de ei, căcĭ nu se mai putea crede nimenea stăpânŭ peste ceea ce are.

Tatălŭ meu, sermanulŭ, avea doue scaune așeḑate lângă o ferestră a casei, unulŭ dinlăintru și altulŭ dinafară. Când auḑia că-i rĕu, sărea prin ferestră și se ascundea la vecinulŭ nostru Nyarad Istvan, ér după-ce trecea furtuna peste capulŭ lui, se întorcea érășĭ prin ferestră în casă.

Altmintrelea în casă puținŭ timpŭ a statŭ tată-meu câtŭ a ținutŭ revoluția. Loculŭ lui era de obiceiu afară, unde ședea pe unŭ scaunŭ la unŭ colțŭ alŭ casei cu cotele rĕḑimate pe ternațŭ*) și priveghiândŭ mereu. Séra tata se culca, ér noi îlŭ priveghiamŭ în societate cu vecinii, carĭ aveau la masa nóstră mâncare și beutură în cinste numai sĕ nu ne lase singurĭ. Pe la mediulŭ nopții tata se scula și-șĭ reocupa loculŭ sĕu obicĭnuitŭ dela colțulŭ casei, er noi ne culcamŭ.

Asta a mersŭ totŭ așa câtŭ au ținutŭ vrăjbile.

Vĕ puteți închipui acum ce ḑile chinuitóre au fostŭ acestea pentru noi, dér mai cu sémă pentru bĕtrânulŭ meu tată, care ca preotŭ românŭ era celŭ mai amenințatŭ.

Nicĭ nevinovații noștri țĕranĭ n'au rĕmasŭ crutațĭ de furia acestorŭ crudelĭ vrăjmașĭ. Unŭ frate alŭ mamei mele, cu numele Ionŭ Birișŭ, țĕranŭ românŭ din Șeușa, alŭ căruia nume rĕmase proverbialŭ în satŭ pentru bogățiile lui cele marĭ, — înțelegendŭ că vinŭ Ungurii, se hotărî sĕ-i întimpine cu masa așternută, credendŭ că prin acésta îi va îmblânḑi. Lăsă dér ca sĕ se taie pe séma lorŭ doi boi, ér elŭ îșĭ încărcă totŭ ce avŭ mai prețiosŭ la casă pe unŭ carŭ cu 4 boi și porni sĕ iasă din satŭ afară, socotindŭ că la câmpŭ mai ușorŭ va pute scăpa. Pe carŭ se aflau și o părechie de cisme roșii ale nevestei sale, în ai cărora turecĭ îșĭ pusese bietulŭ omŭ galbenii și talerii ce-i avea.

Abia eșĭ însĕ din satŭ și étă că Ungurii năvălescŭ asupra Șeușei. Pe nefericitulŭ meu unchiu îlŭp rindĭșĭ sub cuvêntŭ, că boii i-ar fi junghiatŭ pentru ca sĕ aștepte cu ei pe Urbau, hotărîră sĕ-lŭ omóre. L'au trimisŭ la țĕrmurii Mureșului și acolo l'au împușcatŭ. Nefericita victimă se rĕsturnă mortŭ în Mureșŭ, lăsândŭ în vĕduviă pe nevastă-sa cu 6 copii ai sĕi și alțĭ 6 adoptivĭ.

*) Galeri, porticŭ.

pacea Europei, deórece e în serviciulŭ generalului Boulanger, care ar vrea sĕ provóce rĕsboiu cu Germania. Deroulède, capulŭ ligei, a fostŭ arestatŭ împreună cu alții și liga va fi desființată. In contra generalului Boulanger s'a făcutŭ în camera deputațilorŭ propunerea de espulsare, dicêndu-se că orice persónă, care uneltesce pentru restabilirea monarchiei, sĕ fiă isgonită din țéră.

Se vorbesce din ce în ce mai multŭ, că în primăvéra acésta *Țarulŭ Rusiei va face o visită împĕratului germanŭ*. De altă parte se vorbesce, că *Impĕratulŭ germanŭ va face o visită Reginei Angliei*. Ce se va mai pune la cale cu aceste întâlniri, nu se póte sci; destulŭ că ceva bunŭ nu se póte aștepta, decă vomŭ judeca după întâlnirile și visitele de mai 'nainte, care au avutŭ ca urmare numai sporirea armatelorŭ, cheltueli mari cu pregătiri militare și biruri nouĕ pe popóre.

Ministerulŭ italianŭ Crispi și-a datŭ demisiunea, fiindŭ că i-s'a făcutŭ oposițiă mare în privința unorŭ proiecte de lege, prin care se îngreuiau birurile, ca sĕ se pótă acoperi cheltuelile cele mari pentru armată. Regele a însărcinatŭ totŭ pe d-lŭ Crispi a forma noulŭ cabinetŭ.

In *parlamentulŭ germanŭ* deputatulŭ Windthorst făcuse o propunere în privința școlelorŭ, care țintea, ca intrucțiunea tinerimei catolice, atâtŭ în scólele publice câtŭ și nepublice sĕ fiă amĕsurată învĕțăturei religiunei catolice; episcopii sĕ conducă educațiunea religiósă a tinerimei în tóte aceste institute și sĕ supravegheze ca sĕ nu obvină ceva la vr'unu obiectŭ de învĕțămêntŭ, ce ar fi contra credinței catolice ori moralității; credința învĕțătorilorŭ sĕ fiă nepătată, celŭ ce rătăcesce de pe calea cea dréptă se destitue din postŭ. Propunerea acésta, care slăbea supraveghierea guvernului asupra școlelorŭ, a fostŭ respinsă de cameră, cu tótă oposiția centrului, a partidului polonezŭ și a celui danezŭ.

Tractările de a se încheia o *convenția comercială sêrbo-bulgară* s'au ruptŭ. Se rĕspândise vestea, că s'arŭ fi ruptŭ din pricina unorŭ influințe streine. Acum se desminte din Belgradŭ acéstŭ sgomotŭ. Guvernulŭ bulgarŭ se îndatorase ca. celŭ multŭ după trei luni dela încheierea păcii din Bucuresci, sĕ încépă tractări cu Serbia pentru încheierea unui tractatŭ de comerțŭ. Dér abia după doi ani, în urma unei note urgente, ce a trimis'o guvernulŭ sêrbescŭ celui bulgarŭ, a trimisŭ acesta delegați la Belgradŭ. Deja în a doua ședință a delegațilorŭ, cei bulgari declarară, că Bulgaria nu e în posiția a concede importulŭ vitelorŭ din Serbia, și așa s'au ruptŭ tractările, deórece guvernulŭ sêrbŭ a spusŭ că numai concedêndu-se importulŭ acesta va încheia tractatulŭ. Din Sofia de altă parte se scrie, ca delegații bulgari au cerutŭ ca și Serbia sĕ acorde Bulgariei aceleși favoruri în privința importului vitelorŭ din Bulgaria. Delegații sêrbi au stăruitŭ însĕ ca sĕ se priméscă neschimbatŭ proiectulŭ guvernului sêrbescŭ, ceea ce delegații bulgari au refusatŭ, fiindŭ că n'aveu instrucțiuni. Acum avêndu-le acestea, se va încerca din nou sĕ se încheiă convenția.

După sciri sosite din Varșovia, *guvernulŭ rusŭ* e în tratări cu Englesulŭ Cuming, care se află acum în Petersburg, pentru introducerea puscei cu repetițiă inventată de elŭ în armata rusă. Deocamdată se vorŭ înarma ca de probă cu acéstă armă infanteria și vênătorii din Czenstochau, Piotrkov și din alte garnisóne din Polonia. Pușca s'a doveditŭ la probele făcute că e bună. Șefulŭ statului majorŭ generalŭ Naglovski din Varșovia s'a pronunțatŭ fórte favorabilŭ asupra puscei Cuming.

Guvernulŭ germanŭ introduce acum pușca cu repetițiă Mannlicher în armata germană. A și comandatŭ 400,000 de pusci la fabrica din Steyr, cu condițiune ca jumĕtate sĕ le predea chiar în acestŭ anŭ. E probabilŭ că, mărindu-se fabrica din acéstă pricină, se vorŭ pute construi tóte puscile în acestŭ anŭ.

Ministerulŭ portugezŭ Luciano de Castro a suferitŭ o schimbare, precum se comunică din Lissabona. Ministrulŭ de finanțe și celŭ de comerțŭ și-au datŭ dimisia, din pricina fierberei ce au produs'o întroducerea unorŭ mĕsuri vamale mai aspre pe țesĕturi în Oporto. Ministru de finanțe a fostŭ numitŭ apoi deputatulŭ Coltho, ér cu conducerea ministerului de comerțŭ a fostŭ însărcinatŭ provisoricŭ ministrulŭ de esterne de Barros Gomes. Cu administrarea provisorică a ministeriului de marină și alŭ coloniilorŭ s'a însărcinatŭ membrulŭ camerei seniorilorŭ Ressano Garcia. La cârmă rĕmâne totŭ partidulŭ liberalŭ-progresistŭ.

Escadra germană de instrucțiune din Marea Mediterană a primitŭ deodată poruncă sĕ plece la Samoa, ca împreună cu cele trei corăbii de rĕsboiu aflătóre acolo sĕ céră deplină satisfacțiune dela insurgenții Samoani, cari au omorîtŭ și au rănitŭ atâtŭ de mulți oficeri și soldați germani și au vĕtĕmatŭ interesele germane. Cu totulŭ vorŭ fi șépte corăbii de rĕsboiu cu 85 tunuri și cu 2117 ómeni. Numai de nu s'ar nasce vr'unŭ conflictŭ cu Anglia și cu statele Unite, care încă au interese în Samoa.

SCIRILE DILEI.

Concertulŭ de binefacere D. Popovici. Programa bogată a interesantului concert ce îlŭ dă d-nulŭ Dumitru Popovici mâne, Duminecă, 19 Februarie (3 Martie) 1889 la 5 óre d. a. în sala hotelului Nr. 1 cu concursulŭ binevoitorŭ alŭ D-șórei V. de Brennerberg, și a DD-lorŭ L. Franck și M. Krause — este următórea: Partea I.: 1. *a)* Haendel: Recit și Arie din Messias, *b)* Spohr: Arie din Iessonda, 2. Moskovski: Serenadă, 3. *a)* Stradella: *a)* Pieta Signore, *b)* Mendelssohn: Arie din Paulus, 4. Goltermann: Andante din alŭ III concertŭ pentru V.-Cello, 5. *a)* G. Dima: Ich fühle dein Odem, *b)* Tosti: Vorrei morire. Partea II. 6. *a)* der Wanderer, *b)* Meyerbeer: Ballada din Africana, 7. Eberhardt: Gnomentanz, 8. *a)* Schipeck: S'o vedi mamă, *b)* Stefănescu: Mândruliță. Avêndŭ în vedere, că concertulŭ acesta se dă în folosulŭ fondului de ajutorare a scolarilorŭ bolnavi, mai departe că atâtŭ d-nulŭ Popovici, câtŭ și ceilalți concertanți suntŭ artiști de adevĕrată valóre, atragemŭ cu plăcere atențiunea publicului asupra acestui frumosŭ concertŭ.

***

Broderia română. D-lŭ Alex. Odobescu, profesorŭ la universitatea din Bucuresci, a fostŭ primitŭ în audiență de Regina, care i-a cerutŭ sĕ facă o lucrare asupra broderiei române. Lucrarea e destinată a fi publicată în Anglia. D-lŭ Odobescu s'a însărcinatŭ a face acéstă lucrare.

***

Descoperiri în chemiă. D-lŭ Dr. Istrati, profesorŭ la universitatea din Bucuresci, va publica în curêndŭ o seriă de lucrări și descoperiri făcute în chemia organică la laboratoriulŭ facultății de sciințe.

***

Scólă nouă. In Unipŭ s'a sfințitŭ cu cuvenita ceremoniă noua școlă română gr. or. în presența unui publicŭ numeros. Bucuria și însuflețirea poporului pentru acestŭ pasŭ culturalŭ spre progresŭ a fostŭ mare. Vrednici de acéstŭ lucru folositorŭ și de laudă suntŭ d-nii Nic. Gerdanŭ not. cerc., preoții George Lupșa din Blajova și G. Petcu, și învĕțătorulŭ Iosifŭ Naum de acolo.

***

Urmările beției. La 17 Februarie o nuntă mergea din Petrifalĕu lângă Sebeșŭ cătră Laucremŭ. Óspeții din carĕ chefuiau ca de obiceiu. Calfa de ferarŭ Nagy Imre din fabrica de hârtiă din Petrifalĕu, voi sĕ dea espresiune veseliei sale și prin împușcături. Cum era amețitŭ de beutură, i-se descărcă revolverulŭ în spinarea visitiului Mathias Kirr din Vingardŭ, care fù rănitŭ de mórte. Ce face afurisita de bețiă!

***

Lăutari români la Parisŭ. D-lŭ G. Bibescu, președintele comitetului naționalŭ alŭ esposițiunei române din Parisŭ, a datŭ unŭ dejunŭ biuroului comitetului națiunalŭ, ținêndu-se cu acéstă ocasiă și unŭ concursŭ de lăutari, pentru a se întocmi o trupă, care sĕ fiă trimisă la Parisŭ. Comitetulŭ s'a pronunțatŭ în unanimitate pentru Dinicu Ciolacŭ, violinistŭ premiatŭ cu medalia de aurŭ la esposiția din Bucuresci, ca elŭ sĕ compună și sĕ conducă trupa de lăutari (cetrași ori diblași, cum le dice prin Ardealŭ) ce va esecuta cântecile nóstre naționale pe totŭ timpulŭ esposiției universale din Parisŭ, la birtulŭ naționalŭ românŭ de pe lângă secția română a esposiției. Au luatŭ parte la acéstă serbare, fiă la masă, ori sosiți în urmă, P. S. Sa Episcopulŭ Melchisedek alŭ Romanului, membru alŭ academiei române; d-nulŭ generalŭ Florescu, președintele și C. Boerescu vice-președintele senatului; d-nii T. Kalimaki, N. Blarembergŭ, Gr. Triandafilŭ, Gh. Paiadi, deputați; d-lŭ G. Lahovari, consilierŭ la înalta curte de compturi, și alte persóne de distincțiune ce facŭ parte din comitetul naționalŭ.

***

Germanii în comit. Eisenburg. In fine începe a le veni mintea la capŭ și Nemțilorŭ din comitatulŭ Eisenburg, că nu e bine sĕ se sufere batjocurile și atacurile șoviniștilorŭ ungurĭ asupra neamului lor. Fóia „Sontags-Zeitung" din Oberwarth atrage băgarea de sémă a Germanilorŭ din comitatulŭ numitŭ, sĕ se feréscă de Unguri ca deputatulŭ Pazmandy, care e plinŭ de ură în contra Germanilorŭ, a cărorŭ putere în Europa o numesce elŭ jugŭ, ce vrea sĕ-'lŭ scuture cu ajutorulŭ lui Boulanger.

***

Pentru bolnavii de ochi. Institutulŭ medicalŭ din locŭ pentru bólele de ochi s'a deschisŭ eri la 1 Martie n. în localulŭ celŭ nou și corĕspundĕtorŭ peste drumŭ de casa de sănĕtate Petcuțŭ.

***

Studenți relegați. Din Cernăuți se scrie, că cu ocasiune morții prințului de corónă Rudolfŭ s'a ținutŭ o adunare generală a studenților universitari, la care au luatŭ parte și mai mulți profesori universitari. In acéstă adunare s'au pronunțatŭ unele observațiuni, care au făcutŭ pe senatulŭ academicŭ sĕ încépă cercetare disciplinară, în urma căreia s'a și pronunțatŭ sentința. Șépte studenți, cei mai mulți din corporațiune, au fostŭ relegați pe unulŭ până la patru semestre, ér unulŭ a primitŭ *consilium abeundi*. Se vorbesce cu siguranță, că studenții pedepsiți, între cari se află și fiiulŭ unui profesorŭ de universitate, vorŭ face neîntârdiatŭ recursŭ cătră ministeriulŭ instrucțiunei.

Așaderă pericululŭ și nesiguranța era totŭ atâtŭ de mare pentru familiile țeranilorŭ români, ca și pentru ale cărturarilorŭ.

Averea nóstră românéscă era unŭ adevĕratŭ jafŭ în mâna Săcuilorŭ și din asta causă nu era familiă în satŭ, care sĕ nu fi avutŭ câte-unŭ unghețŭ ascunsŭ, câte-o grópă săpată sub nisce paie ori gunóie din grădină, unde își adăpostea cele mai de lipsă pentru asigurarea vieței, căci numerósele cete ale celorŭ cari vênau după tribuni și preoți românesci răpeau totŭ ce le sta în cale.

Pentru noi, locuitorii din Șardŭ, greutatea acestorŭ timpuri era cu atâtŭ mai mare, cu câtŭ — în lipsa apróape totală de bărbați — ne lipsia ori ce îmbărbătare, ori ce curagiu.

Nici-odată nu voiu uita spaima ce amŭ avut'o într'o séră din postulŭ Pascilorŭ, când ne pomenirămŭ cu 13 Unguri, cari ni-se puseseră în cuartirŭ. Acum noi trebuia sĕ ne purtămŭ astfelŭ, ca Ungurii nu numai sĕ nu observe, că se aflau în casa unui preotŭ românescŭ, dér nici măcarŭ aceea sĕ n'o scie, că suntemŭ Români. Ne vĕdurămŭ siliți dér, ca toți în familiă sĕ vorbimŭ unguresce. Mama-mea însĕ nu scia unguresce și de aceea se făcŭ că o dorŭ măselele și nu póte vorbi. Se întêmplă însĕ, că unulŭ dintre Unguri vru sĕ șédă pe patŭ, pe care sub o perină se afla o covată cu aluatŭ ca sĕ dospéscă. Mama îlŭ observă și temêndu-se nu cumva sĕ șadă pe covată, își uită pentru momentŭ de situațiunea, în care se afla, și sărindŭ spăriată dela loculŭ ei, strigă cătŭ o luă gura: „Iacă, șede pe pită!"

Din fericire Ungurii nu'nțeleseră, că aceste vorbe au fostŭ rostite în limba românéscă și împrejurarea acésta ne mântui de sigura peire.

In diua următóre scăparămŭ și de aceste lighióne, dér veniră în loculŭ lorŭ altemai multe și mai mari năprasne peste capulŭ nostru. Voiu aminti una:

In véra următóre ne pomenimŭ odată, că o dróiă de Săcui nĕvălescŭ asupra satului nostru, alŭ cărora numĕrŭ se dicea că ar fi fostŭ de vre-o 12,000. Ei veneau din părțile Năsĕudului, retirândŭ dinaintea lui Urbanŭ. Ca și nisce adevĕrați nomadi năpădiră acești streini asupra bieților locuitori, sărindŭ gardurile, cutrierândŭ grădinile și casele ómenilorŭ, înfundându-și buzunarele și traistele cu de ale mâncării, ér sub manta mai fiă-care dintre ei avea câte-o gâscă, câte-o rață, apoi purcei, găini și altele. După-ce în modulŭ acesta jăfuiră satulŭ, trecură mai departe la Nyárádszereda, unde s'au postatŭ în lagărŭ, ér mai târdiu au plecatŭ p'aci încolo. Cu ei s'a dusŭ și unŭ feciorŭ alŭ Ungurului Asztalos dela noi din satŭ, care nu s'a mai întorsŭ și nici veste despre numele lui nu s'a mai auditŭ.

VII

Spusei, că Ioanŭ era cu Ungurii, ér Simeonŭ căpătase dela unŭ unchiu alŭ nostru din Șeușa o călăriă, cu care trecŭ în munții lui Iancu, cum le diceamŭ noi.

Acum sĕ vedi lucrulŭ naibii. Frații mei avură sĕ lupte unulŭ în contra altuia, căci cetele armate ale Săcuilorŭ, în care era Ioanŭ, avură sĕ dea peptŭ cu oștirea Românilorŭ, în care era Simeonŭ. Frații însĕ nu sciau unulŭ de altulŭ. Ioanŭ credea, că Simeonŭ se află prin părțile Oșorheiului, căci acolo se despărți de elŭ, pe când Simeonŭ se mângâia cu speranța, că Ioanŭ se află acasă în familiă.

Póte onorabilulŭ cetitorŭ ar asculta cu plăcere, decă le-așŭ povesti diferitele pățanii ale fraților mei din acéstă luptă, dér îmi pare rĕu, că necunoscêndŭ lucrurile mai de aprópe și necunoscêndŭ nici numirile de locuri din părțile munților apuseni, fórte puținŭ mi-a mai rĕmasŭ în memoriă din cele ce s'au petrecutŭ cu ei p'acolo. Sciu însĕ, că Simeonŭ intrase pe câtva timpŭ în nu sciu ce funcțiune la minele de aurŭ dela Abrudŭ, fața elŭ a fostŭ de față și la prădarea Aiudului, cu care ocasiune avŭ și prilegiulŭ de a îndeplini una dintre cele mai generóse porunci ale lui Axente Severŭ. Anume:

După ce Românii cuprinseră Aiudulŭ și după ce toți locuitorii din orașŭ o luară la sănĕtósa retrăgêndu-se dinaintea Românilorŭ, din întâmplare șépte Unguri rĕmaseră ascunși într'o baiă subterană, unde înarmați, cum erau, petrecură mai multŭ timpŭ fără a cuteza sĕ iésă afară, așa că decă mai rĕmâneau acolo, erau espuși periculului de-a peri de fóme. Indată ce Axente înțelese despre acésta,

Inmormêntarea Episcopului Popasu.

Despre ultimele ḑile ale fericitului Episcopŭ alŭ Diecesei Caransebeşului raporteză „Fóia Diecesană“, că vredniculŭ archiereu şi-a atrasŭ o rĕcélă în institutulŭ teologicŭ, unde a asistatŭ la esamene, şi care rĕcélă s'a agravatŭ prin aceea, că a oficiatŭ în persónă la parastasulŭ pentru prinţulŭ de corónă Rudolfŭ, cetindu singurŭ rugăciunea de deslegare. Acesta a fostŭ ultima sa umblare la biserică, căcĭ re'ntorcêndu-se în reşedinţă, cădù la patŭ. Mediculŭ a constatatŭ bronchită. Episcopulŭ începuse a delira şi nu mai trăì decâtŭ 2 dile. Indată ce şi-a datŭ nobilulŭ sĕu sufletŭ, la $2^{1}/_{4}$ óre dimineţa asesorii consistorialĭ, încunosciinţaţĭ despre mórtea lui, se întruniră în reşedinţa episcopéscă şi în presenţa lorŭ rĕposatulŭ a fostŭ îmbrăcatŭ, conformŭ prescriselorŭ din tipicŭ, în tóte ornatele archierescĭ şi apoi ridicatŭ de pe patŭ de către assesorii consistorialĭ şi aşedatŭ pe catafalcŭ, puindu-i-se în mână crucea şi pe peptŭ evangelia; apoi se ţinù serviciulŭ pentru eşirea sufletului de Prea Cuv. Sa părintele protosinghelŭ Filaretŭ Musta, asistatŭ de mai multĭ preoţĭ. După aceea se întruniră assesorii consistorialĭ spre a lua mĕsurile de lipsă privitóre la afacerĭ după mórtea archiereului şi la înmormêntarea lui.

Duminecă, Lunĭ şi Marţĭ, până la îmormêntare, s'au cetitŭ de preoţĭ şi clericĭ cei patru evangeliştĭ, premergêndŭ la fiă-care evangelistŭ ectenia morţilorŭ.

*

Sicriulŭ era acoperitŭ cu o mulţime de cununĭ cu următórele inscripţiunĭ:

1. „Adêncŭ jelitoriulŭ Consistoriu diecesanŭ. In memoria bunului Archipăstoriu.“ 2. „Eforia scólelorŭ române din Braşovŭ. Intemeiătorului scólelorŭ şi primului ei fost preşedinte. Nemuritorului Episcopŭ I. P. 7/2 1889.“ 3. „Biserica sf. Nicolae din Braşovŭ. Binemeritatului seu fostŭ protopopu Episcopului I. P. 7/2 1889.“ 4. „Oraşulŭ Caransebeşŭ. Prea bunului sĕu archipăstoriu“. 5. „Das Officierskorps der Garnison Karansebes. Dem edlen hochverehrten Kirchenfürsten“. 6. „Corpulŭ profesoralŭ. Institutulŭ teologicŭ-pedagogicŭ“. 7. Tinerimea teologică gr. or. rom. Preiubitului ei păstorŭ“. 8. „ Tinerimea pedagogică gr. or. rom. Preiubitului ei păstorŭ“. 9. „Reuniunea învĕţătorilorŭ gr. or. rom. din diecesa Caransebeşului. Marelui învĕţătorŭ, fundatorŭ şi Protectorŭ“. 10. „Preoţimea protopresbiteratului Caransebeşŭ. Pré bunului şi neuitatului Archiereu I. P.“ 11. „Preoţii şi învĕţătorii protopopiatului Bisericei-albe. Neuitatului lorŭ Archiereu“. 12. „Comitetulu parochialŭ gr. or. din Caransebeşŭ. Pré bunului şi neuitatului archiereu I. P.“ 13 Comuna bisericéscă gr. or din Lugosŭ. Neuitatului Archipăstorŭ“. 14. „Comuna bisericéscă gr. or. Orşova. Nu te va mai uita“ 15. „Comuna Oraviţa mont. Neuitatului Archipăstoriu“ 16.Societatea academică „România Jună din Viena“ 17. Comunitatea de avere, bunului sprijinitorŭ“. 18 Casina română, binemeritatului întemeiătorŭ“. 19. Reuniunea femeilorŭ române din Caransebeşŭ. Neuitatului Protectorŭ“. 20. „Societatea română de cântărĭ din Caransebeşŭ. Neuitatului ei Protectorŭ“. 21. „Ihren edlen Gönner und Ehrenmitgliede. Die Karansebeser Freiwillige Feuerwehr“. 22 Personalulŭ tipografiei şi librăriei diecesane. Neuitatului întemeiătorŭ şi mecenatŭ“. 23 „Dedicată de prima cassă de păstrare din Caransebeşŭ“. 24. Din veneraţiune Familia Stancovicĭ“. 25. „Emilia Bartolomei, scumpului şi în vecĭ neuitatului ei vĕrŭ. Ioanŭ Bartolomei blândului şi graţiosului sĕu episcopŭ“. 26. „Nepótele, scumpului şi neuitatului nostru unchiu. Protopresbiterulŭ Andrei Ghidiu neuitatului Archiereu Ioanŭ Popasu“. 27. Dela d-na Manziarly o cunună admirabilă de camelii fără inscripţiune.

Inmormêntarea s'a întêmplatŭ Marţĭ în 7/19 Febr. cu o pompă rară după următorulŭ programŭ statoritu de Consistoriulŭ diecesanŭ:

„1. Preşedintele Consistoriului însoţitŭ de membrii consistorialĭ întîmpină la gară pe Pré Sânţia Sa Domnulŭ episcopŭ alŭ Aradului la sosirea trenului de dimineţă şi îlŭ conduce la reşedinţă, unde începe ceremoniile funebrale înainte de 9 óre a. m. în sunetulŭ clopotelorŭ.

2. La 9 óre a. m. conductulŭ funebralu va pleca dela reşedinţa episcopéscă înaintândŭ până la biserica catedrală, făcândŭ 3 stărĭ: 1) La crucea cea mare din piaţa principală. 2) La institutulŭ teologicŭ-pedagogicu. 3) La crucea din strada bisericii.

3. Ordinea conductului funebralŭ:

a) Conductulŭ îlŭ deschide tinerimea dela şcólele elementare din locŭ (fetele apoi copiii) formândŭ cu membrii societăţii pompierilorŭ din Caransebeşŭ douĕ rêndurĭ paralele (şpalirŭ) în frunte cu crucea mare şi praporii. Pompierii vorŭ purta făclii.

b) Corpulŭ purtătorilorŭ de cununĭ designaţĭ de către tinerimea institutelorŭ, orĭ de către corporaţiunĭ pentru purtarea cununelorŭ.

c) Copiii în stihare cu sfeşnice, ripiḑĭ, cruce şi praporŭ.

d) Cântăreţii: Tinerimea Institutului pedagogicŭ şi teologicŭ urmată de corulŭ societăţii române de cântărĭ şi musică din Caransebeşŭ.

e) Preoţii afară de funcţiune cu insignii de doliu.

f) Pontificantele precedatŭ de diaconŭ şi preoţii funcţionătorĭ, îmbrăcaţĭ în ornate bisericescĭ.

g) După preoţimeafuncţionătóre urmeză sicriulŭ purtatŭ de optŭ preoţĭ îmbrăcaţĭ în ornatele bisericescĭ. Inaintea sicriului trei preoţĭ purtândŭ crucea defunctului, mitra, cârjia, encolpionulŭ. Alăturea cu preoţii funcţionătorĭ şi cu sicriulŭ se posteză în şpalirŭ cei ce pórtă maşalele şi făcliile.

h) După sicriu urmeză rudeniile, membrii Consistoriului şi ai Sinodului eparchialŭ.

i) Delegaţii dieceselorŭ sororĭ.

l) Representanţii autorităţilorŭ civile şi militare.

m) Deputaţiunile protopresbiteratelorŭ şi ale comunelorŭ bisericescĭ, alte corporaţiunĭ şi poporulŭ.

4. După depunerea sicriului în biserica catedrală, se va celebra sânta liturgiă.

5. La 2 óre d. a. se va face serviciul înmormêntării în biserica catedrală.

6. Sicriulŭ se va transporta apoi cu conductulŭ în ordinea de mai nainte până la biserica sântului Ioanŭ din cimiteriu (1 stare la cruce.)

7. După serviciulŭ aşedării în mormêntŭ se va depune sicriulŭ în mormêntulŭ provisoriu săpatŭ în mijloculŭ bisericii.

Actulŭ înmormêntării s'a începutŭ —după cum relateză „Fóia Diecesană“— la $9^{1}/_{2}$ óre a. m. După finirea unui serviciu scurtŭ, sicriulŭ ce cuprindea rĕmĕşiţele neuitatului Archiereu a fostŭ închisŭ şi rĕdicatŭ pe mânĭ de către 8 preoţĭ îmbrăcaţĭ în ornate, apoi coborîtŭ josŭ dinaintea porţii reşedinţei episcopescĭ, unde conductulŭ funebralŭ era deja pusŭ în ordine. La înmormêntare a pontificatŭ Pré Sânţia Sa D-lŭ Episcopŭ Ioanŭ Meţianu, fiindŭ asistatŭ de Cuvioşia Sa Părintele protosinagelŭ Filaretŭ Musta, ieromonahulŭ Augustinŭ Hamsea, protodiaconulŭ Ignatie Papŭ, diaconulŭ parochialŭ din Lugoşŭ Partenie Pesteanu, toţĭ protopopii şi administratorii protopopescĭ, afară de unulŭ, care a fostŭ împedecatŭ, şi circa 50 de preoţĭ.

Din publicŭ a participatŭ o mulţime de deputaţiunĭ din locŭ şi din afară. O deosebită şi plăcută impresiune au făcutŭ participarea Ilustrităţii Sale a D-lui Episcopŭ gr. cat. alŭ Lugoşului Dr. Victorŭ Mihalyi de Apşia cu secretarulŭ sĕu Mihaiu Perianu, precum şi participarea capitlului gr. cat. din Lugoşŭ prin representantele lui Ioanŭ Madincea. Au mai participatŭ şi Ilustritatea Sa D-lŭ Dr. Alesandru de Mocsónyi. Dintre deputaţiunĭ au participatŭ Eforia şcólelorŭ gr. or. din Braşovŭ prin o deputaţiune constătătóre din d-nii Ioanŭ Lengerŭ, advocatŭ, parochulŭ Vasile Voina, George Navrea, comerciante, Dr. I. St. Ciurcu. medicŭ. Comuna bisericéscă gr. or. română a Lugoşului prin o deputaţiune constătătóre din 20 de persóne sub conducerea preşedintelui oficiului orfanalŭ comitatensŭ, Stefanŭ Antonescu. Comuna bisericéscă a Ruşavei, comuna bis. Oraviţa-montană, precum şi alte comune bisericescĭ. Reuniunea învĕţătorilorŭ românĭ gr. or. din diecesa Caransebeşului.

Protopopiatele încă au fostŭ representate prin câte o deputaţiune.

Dintre autorităţile şi corporaţiunile din locŭ au participatŭ corpulŭ oficerescŭ alŭ regimentului ces. reg. Nr. 43. din locŭ. Representanţa oraşului Caransebeşŭ. Funcţionarii dela tóte oficiile judecătorescĭ şi civile şi profesorii dela şcólele din locŭ. Au mai participatŭ comunitatea de avere, casina română, societăţile de cântărĭ din locŭ „karansebesi dal-és zeneegylet“, „Gewerbe-Gesangs-Verein“, „Societatea română de cântărĭ şi de musică din Caransebeşŭ“, reuniunea industriaşilorŭ, corpulŭ pompierilorŭ şi — „Kranken-Verein“.

*

In fruntea conductului mergeau copiii dela şcólele elementare şi civile din locŭ, apoi corpulŭ ducĕtorilorŭ de cununĭ, Gewerbe-Gesangs-Verein, karénsebesi dal- és zeneegylet, elevii dela teologie şi pedagogie şi corulŭ societăţii române de cântărĭ, copiii ministranţĭ, apoi au urmatŭ preoţii funcţionatorĭ. Crucea defunctului purtată de celŭ mai bĕtrânŭ protopresbiterŭ Alesandru Ioanovicĭ alŭ Jebelului. După acesta au urmatŭ doi diaconĭ, apoi Archiereulŭ pontificătoriu sub baldachinŭ, ér imediatŭ înaintea cosciugului cărja episcopului rĕposatŭ îmbrăcată în vĕlŭ negru, purtată de către protopresbiterulŭ Vĕrşeţului Ioanŭ Popovicĭ, mitra şi crucea dela grumadĭ şi encolpionulŭ rĕposatului, purtate pe o tavă de argintŭ de către protopresbiterulŭ Mihaiu Popovicĭ.

Apoi a urmatŭ sicriulŭ încungiuratŭ de ambele părţĭ de purtătorĭ de maşale. După sicriu au urmatŭ rudeniile, membrii Consistorului şi Sinodului eparchialŭ, apoi diferitele deputaţiunĭ şi stimatorĭ de ai marelui defunctŭ. Ordinea esemplară au susţinut'o pompierii din locŭ, carĭ dealungulŭ conductului au formatŭ unŭ spalirŭ, portândŭ torţe.

Astfelŭ compusŭ conductulŭ, la $9^{3}/_{4}$ óre s'a pusŭ în mişcare spre biserica catedrală.

Conductulŭ funebralŭ s'a opritŭ până la biserică în 3 locurĭ: la crucea mare din piaţă. la institutulŭ teologicŭ-pedagogicŭ şi la crucea din strada bisericei, unde s'au făcutŭ stările obicĭnuite.

Adusŭ sicriulŭ în biserică, fù aşeḑatŭ înaintea amvonului şi după acésta îndată se şi începù celebrarea sfintei liturgii la care a pontificatŭ Pré Sânţia Sa d-lŭ Episcopŭ Ioanŭ Meţianu, asistatŭ fiindŭ de mai multĭ preoţĭ. Liturgia s'a sfîrşit la $11^{1}/_{2}$ óre a. m. Sicriulŭ ce cuprindea rĕmăşiţele pămêntescĭ ale scumpului decedatŭ au rĕmasŭ espuse în biserică până după serviciulŭ de înmormêntare. Slujba înmormêntării s'a începutŭ la $2^{1}/_{2}$ óre d. a. la care a pontificatŭ éră Pré Sânţitulŭ Domnŭ Episcopŭ Ioanŭ Meţianŭ. La finea acestei slujbe Pré Sânţia Sa cu cunoscuta-i elocinţă făcù panegiriculŭ reposatului Archiereu, în care se reoglinda fidelŭ întréga vieţă şi activitatea neobosită ce a desvoltat'o rĕposatulŭ pe terenulŭ bisericescŭ naţionalŭ.

---

dete poruncă tribunilorŭ românescĭ ca sĕ-i elibereze. Dér cine sĕ-i elibereze? Ungurii erau înarmaţĭ cu puscĭ, aşa că nimenea nu se putea apropia de ei fără a nu-şĭ pune în periculŭ vieţa. Afară de asta, nicĭ unulŭ dintre tribunii, către carĭ se adresase Axente, nu era în stare a se înţelege aşa bine cu ei în limba unguréscă, ca Simeonŭ, din care causă şi sórtea de a scăpa pe aceştĭ nefericiţĭ cădù pe Simeonŭ. Elŭ se hotărî sĕ se apropiă de Ungurĭ, cărora le strigà mai întâiu din depărtare, ca nu cumva sĕ cuteze a descărca puşca asupra lui, căcĭ împuşcându-lŭ pe elŭ, numai unŭ omŭ vorŭ omorî, pe când ei pentru acésta toţĭ şépte vorŭ fi ucişĭ. Ungurii se sguliră în fundulŭ suteranei. Simeonŭ însĕ se apropià de ei şi în tonŭ amicabilŭ 'i provocà sĕ iésă afară, spunêndu-le sĕ n'aibă témă, căcĭ elŭ este trimisŭ ca sé-i pună în libertate.

Nu mai era încătrău. Ungurii, aprópe morţĭ de frică, se hotărîră în cele din urmă ca sĕ iésă şi îndată ce eşiră din suterana lorŭ se aruncară la piciórele lui, îi sărutară mânile, îi sărutară piciórele, nu mai sciau cum sĕ-i mulţămescă şi cum se-şĭ esprime mulţămita lorŭ.

Ne mai spunea Simeonŭ şi alte episóde interesante din vieţa lorŭ nomadă de prin munţii Roşiei, ne spunea numele mai multorŭ canonicĭ şi alţĭ Românĭ distinşĭ, carĭ se refugiaseră în munţĭ, şi ne istorisia cum îşĭ ferbeau ei împreună mămăliga şi cum la mâncare o scobeau cu aschiuţe, în lipsa de furculiţe ş. a.

Câtŭ despre Ioanŭ?— Apoi las'... Elŭ s'a ispăsitŭ sĕrmanulŭ de tóte pĕcatele. Orĭ pe unde a umblatŭ totŭ de rĕu a datŭ. Cetele lorŭ fură bătute şi la urmă desarmate. La desarmare, sĕvîrşită înaintea cetăţii Albei-Iulia, Ioanŭ avù ocasiune a face cunoscinţă şi cu Axente. Etă cum:

Axente, care se afla în mijloculŭ Ungurilorŭ desarmaţĭ, încălecândŭ pe calŭ, provocà pe unulŭ dintre aceştia sĕ mérgă sĕ-i dirégă scara sub piciorŭ. Din întêmplare, persóna către care Acsente se adresà în limba unguréscă, era frate-meu Ioanŭ.

„Nu vorbi, Măria-ta, cu mine unguresce, căcĭ şi eu sunt Românŭ“—rĕspunse elŭ umilitŭ.

„Cum? Tu Românŭ?“ — întrebà Axente.

„Da, Măria-ta, io-sŭ Românŭ din Sĕcuime, mĕ chiamă Ioanŭ Murăşanŭ.“

„N'ai tu unŭ frate la noi?“

„Eu nu sciu, Măria-ta; am unŭ frate, îlŭ chiamă Simeonŭ, dér nu-lŭ sciu că unde este.“

„Etă, acolo-i!“ — rĕspunse Axente, arătândŭ cu măna spre cetate.

Ioanŭ rĕmase uimitŭ.

Axente 'i spuse tot-odată, că nu-i este iertatŭ a intra în cetate spre a se întâlni cu Simeonŭ şi'lŭ sfătui sĕ plece acasă. dându-i şi o recomandaţiă spre a fi bine tractatŭ de Românĭ în cursulŭ acestei călĕtorii.

Mulţumitŭ în inima sa, Ioanŭ plecà spre casă, însoţitŭ de unŭ consătênŭ maghiarŭ alŭ nostru, alŭ căruia nume încă era cuprinsŭ în biletulŭ de recomandaţiă alŭ lui Axente.

VIII

Era către tómnă şi noi, cei de acasă, nu mai primirămŭ dela fraţii nostri nicĭ o scire. Despre Simeonŭ înţeleserămŭ abia véra, că ar fi căpătatŭ dela unchiulŭ nostru din Şeuşa călăria, de care am vorbitŭ, şi că ar fi plecatŭ cu ea spre munţii lui Iancu, dér că ajuns'a elŭ până la Iancu, că în ce împrejurărĭ se află şi cum trăesce pe acolo — asta n'o sciamŭ; nu sciamŭ nicĭ măcarŭ décă mai trăesce, căcĭ după ce audirămŭ despre omorîrea lui Farago şi a altorŭ numĕroşĭ tribunĭ românĭ, fórte puţină speranţă ne mai rĕmase, că vomŭ puté sĕ-lŭ mai vedemŭ vre-odată.

Despre Ioanŭ, fratele meu de alŭ doilea, asemenea nu sciamŭ nimicŭ, căcĭ din momentulŭ, în care Ungurii l'au răpitŭ din casa nóstră, nu l'amŭ mai vĕdutŭ şi nicĭ veste despre elŭ n'amŭ mai auditŭ.

Totŭ aşa era şi cu celelalte femei din satŭ, carĭ asemenea nu sciau nimicŭ despre bărbaţii lorŭ.

Ne aflamŭ într'o stare fórte nemângăiată.

Inchipuiţi-vĕ, şése lunĭ de dile şi mai bine sĕ nu mai védă omulŭ în satulŭ sĕu altŭ bărbatŭ decâtŭ unŭ orbŭ şi unŭ schiopŭ, sĕ nu mai audă altă vorbă bărbătéscă, decâtŭ strigătele de pe strade ale revoltanţilorŭ trecĕtorĭ — acésta nu-i lucru puţinŭ.

Mai adauge apoi traiulŭ nostru pururea în spaimă şi posomorîtŭ, societa-

Cântările funebrale precum și cele liturgice le-a esecutatŭ cu multă frumsețĕ corulŭ elevilorŭ institutului teologicŭ-pedagogicŭ diecesanŭ și societatea română de cântări din locŭ sub conducerea profesorului de cântări Antonŭ Sequens.

După finirea serviciului de înmormêntare, conductulŭ funebralŭ în ordinea descrisă mai susŭ au pornitŭ spre biserica din cimiteriu. In biserica acésta după ce s'a mai cetitŭ o scurtă rugăciune, rĕmășițele pămêntescĭ ale primului și în vecĭ neuitatului Episcopŭ românŭ alŭ Caransebeșului au fostŭ așeḑate spre odihnă vecĭnică în cripta provisorie din biserică înaintea ușilorŭ împĕrătescĭ. După sĕvêrșirea ceremonielorŭ bisericescĭ tóte trei societățile de cântărĭ, ce au participatŭ la conductulŭ funebralŭ, au esecutatŭ cu multă precisiune câte o cântare funebrală și cu acésta s'a terminatŭ actulŭ înmormêntării la 5 óre după ameḑĭ.

„A murit dreptatea."

(Coresp. „Gaz.")

Februarie 1889.

Etă ce'mĭ povesti în ḑilele trecute unŭ conlocuitorŭ românŭ, întărindŭ, că faptă împlinită suntŭ spesele sale și nu poveste:

In orașulŭ B. s'a întêmplatŭ — nu de multŭ — că unŭ proprietarŭ de pămêntŭ, avêndŭ unŭ locŭ cam de 5—6 jugĕre tocmai lângă apa S., deregĕtoria erarială — crĕscă — din acestŭ orașŭ punêndu'șĭ ochiulŭ pe acelŭ locușorŭ, pentru vr'o trebuință, fiindu'ĭ fórte la îndemână, se încercă în totŭ modulŭ a face tocmélă cu proprietarulŭ fiă în schimbŭ, orĭ pe banĭ.

Dér omulŭ nu se învoi nicĭ într'unŭ chipŭ. Neputêndŭ eși pe acéstă cale la resultatŭ, deregĕtoria începu pîră în contra omului — Dumneḑeu scie pe ce motive — și sfîrșitulŭ aduse cu sine, că proprietarulŭ perdu pîra, până și pe la forurile cele mai înalte. Se hotărî bietulŭ omŭ sĕ mérgă în persónă la Impĕratulŭ, sciindŭ, că dreptatea e pe partea lui.

Punêndu'șĭ merinde, o pornesce la drumŭ.

Cumcă ajuns'a elŭ până la împĕratulŭ orĭ dóră numai la aceia, carĭ mai înainte l'au judecatŭ — nicĭ elŭ póte n'a fostŭ în stare sĕ scie de bună sémă. Destulŭ însĕ, că i-a fost „mersulŭ pentru ca sĕ se'ntórcă" mai făcêndu'șĭ încă o grămadă de cheltuelĭ. 'I-s'a spusŭ totușĭ sĕ fiă liniștitŭ și mulțumitŭ, căcĭ i-s'a datŭ în schimbŭ mai multŭ pămêntŭ. Insĕ omulŭ nu era împăcatŭ de locŭ, căcĭ schimbulŭ s'a făcutŭ fără de învoirea sa. De mâhnitŭ ce era nu mai scia ce sĕ'ncépă. Se gândesce câtŭ se gândesce și în cele din urmă ia o hotărîre. Se duce la clopotarulŭ spunêndu'i, că are mortŭ, sĕ clopotéscă cum va sci mai frumosŭ. De asemenea merse și la clopotarii celorlalte confesiunĭ din orașŭ plătindŭ taxa pentru tragerea clopotelorŭ în 3 ḑile după olaltă.

In ḑiua următóre sunau clopotele dela tóte bisericele — a mortŭ. Se credea, că vr'unŭ omŭ însemnatŭ din comună a părăsitŭ acéstă vale a plângerilorŭ. Fiecare dintre preoții diferitelor confesiunĭ credea, că póte mortulŭ va fi poporanŭ alŭ sĕu și aștepta înscințarea pentru a se pregăti cu vre-o predică acomodată etc. Trecù ḑiua primă, dér înscințare ca în palmă.

Locuitorii din orașŭ încă se întrebau unii pe alții, că cine a muritŭ? Omulŭ celŭ năcăjitŭ se preumbla cu mânile la spate, câtŭ prin piață, câtŭ pe strade, rĕspunḑêndŭ întrebătorilorŭ, că *„a murită dreptatea."* In ḑiua a doua preoții perḑêndu'șĭ răbdarea își chiemară clopotarii, întrebându'i, că cine a muritŭ?

Spunêndu-li-se numele omului care a rĕnduitŭ a se clopoti, îndată ilŭ chiemară de față și întrebatŭ că cine i-a muritŭ? rĕspunse și popilorŭ totŭ asemenea, că „dreptatea a muritŭ"...

Acum altă pacoste pe capulŭ bietului omŭ. Elŭ a fostŭ datŭ pe mâna judecătoriei și pedepsitŭ cu o sumă mare de banĭ, rĕmânêndŭ în urmă săracŭ.

Am pus'o acésta pe hârtiă așa precum am auḑit'o, și acum sĕ vedemŭ: nu putemŭ trage învĕțătură din acéstă întêmplare?

Suntŭ mulțĭ ómenĭ din poporŭ, carĭ în cause de pîrĭ îțĭ mărturisescŭ, că vorŭ merge la înălțatulŭ împĕratŭ sĕ le facă dreptate. Mai alesŭ în afacerile cu comasările și segregările îĭ auḑĭ ḑicêndŭ: „vomŭ vedé noi cine ne va lua moșia strămoșéscă, vomŭ merge tocmai la împĕratulŭ." Ei nu ținŭ sémă de aceea, că a străbate aḑĭ cu plângerile până la Impĕratulŭ nu e lucru ușorŭ, mai cu sémă în cause de pîrĭ.

Rĕu facŭ dér acei ómenĭ, carĭ adese-orĭ suntŭ nepăsatorĭ, când li-se vatĕmă drepturile de cătră cei mai micĭ, mângăiându-se cu nădejdea, că li-se va face dreptate la locurile mai înalte. Atuncĭ de multe-orĭ e prea târḑiu și nicĭ să vrea cineva nu mai póte îndrepta ce a stricatŭ nepăsarea la prima vĕtămare. Omulŭ sĕ'șĭ apere dreptulŭ sĕu până ce e timpŭ și îndată-ce este vĕtămatŭ de cineva, și în casurĭ de acestea sĕ caute a se sfătui c'unŭ advocatŭ de omenia și sĕ-i încredințeze luĭ pîra, dér sĕ-o facă la timpŭ și neamânatŭ, până ce nu'șĭ pierde după lege dreptulŭ de recursŭ. Fruntașii din sate arŭ trebui sĕ lumineze pe ómenĭ despre aceea, cum trebue sĕ'șĭ apere drepturile vĕtămate și încălcate și sĕ nu-i lase în idea, că nu-i putere omenéscă, care sĕ li le ia. Atuncĭ mulțĭ vorŭ fi ferițĭ de marĭ neajunsurĭ și nu vorŭ mai trebui sĕ facă nicĭ cheltuelĭ zadaănice cu călĕtorii pe la locurile mai înalte.

Dascălulŭ.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS."

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Budapesta, 2 Martie. Scirea despre intrarea prințului Alexandru de Battenberg în armată se desminte.

Berlinŭ, 2 Martie. Visita Țarului Rusiei e așteptată în a doua jumĕtate a lunei Martie. Loculŭ întêlnirei încă nu e hotărîtŭ.

Roma, 2 Martie. Foile adeveresců, că Crispi a fostŭ însărcinatŭ cu formarea noului cabinetŭ. Mai mulțĭ dintre foștii miniștri nu vorŭ mai fi în noulŭ cabinetŭ.

Belgradŭ, 2 Martie. Ristici și Mijatovici refusă a forma cabinetulŭ. Acesta póte că se va înmembri credința lorŭ din partida liberală.

Budapesta, 2 Martie. Studenții au făcutŭ mare tărăboiu (Katzenmusik) aḑĭ-nópte deputațilorŭ Münnich, Busbach și Matlekovics înaintea locuințelorŭ lorŭ. La ministrulŭ Csaky n'au mai pututŭ merge demonstranții, deórece a intervenitŭ poliția.

Rectificare. In numĕrulŭ 34 alŭ „Gaz. Trans." pag. 3. colóna 1, fiindŭ vorba despre însușirile Episcopului Popasu, este a se ceti în rêndulŭ 23 de josŭ în susŭ: *nicĭ inima lui nu putea fi departe de buzele sale*, în locŭ de: „nicĭ limba lui"..... etc.

ECONOMIA.

Pămêntulŭ puhăitŭ și aratulŭ.

Urmare din Nr. 34, „(alŭ Gaz. Trans.)"

Uneltele, despre care amŭ vorbitŭ până aicĭ, le întrebuințămŭ, ca sĕ facemŭ cu ele pămêntulŭ puhaiu. Se póte însĕ ntêmpla, că pămêntulŭ se află într'o stare puhavă, care pentru plante nu este priincióså, și astfelŭ suntemŭ silițĭ sĕ-lŭ îndesămŭ și bătătorimŭ. Totŭ așa se póte întêmpla, că pămêntulŭ este fórte brușoșŭ și numai cu grapa nu suntemŭ în stare a sparge brușii sĕu bulgării. Pentru astfelŭ de împrejurărĭ avemŭ lipsă de-o unéltă, cu care putemŭ apăsa și îndesa pămêntulŭ, și cu care putemŭ sparge și mĕrunți bulgării marĭ și uscațĭ. Unélta acésta este tăvălugulŭ sĕu tăvăluculŭ. Tăvălugulŭ se póte face din lemnŭ grosŭ, de pétră sĕu și de ferŭ. Mai bine putemŭ sparge și mĕrunți bulgării cu unŭ tăvălugŭ, care este alcătuitŭ din rotițe de ferŭ de forma bonului de linte; rotițele suntŭ așeḑate unele lângă altele în două osii de ferŭ și se potŭ învêrti în jurulŭ lorŭ. Ele au dungĭ agere (ascuțite) și spargŭ și mĕrunțescŭ și cei mai tarĭ bulgărĭ, pe carĭ cu tăvălugulŭ de lemnŭ nu suntemŭ în stare a-i sparge.

Plugarii, carĭ au sĕ lucre pămênturĭ, pe carĭ se facŭ bulgării tarĭ și îndesațĭ, sĕ-șĭ cumpere tăvălugŭ cu rotile de ferŭ, ér aceia, carĭ n'au astfelŭ de pămênturĭ, se potŭ mulțămi și cu unŭ tăvălugŭ de lemnŭ, care este mai eftinŭ, sĕu cu unulŭ de pétră.

Lucrarea tăvălugului stă în aceea, că apasă sĕu bătătoresce pămêntulŭ. Apăsarea este cu atâtŭ mai mare, cu câtŭ este sululŭ mai grosŭ. Décă avemŭ două tăvălugurĭ de acelașŭ lemnŭ, dintre care fiesce-care este de 8 măjĭ de greu, dér unulŭ e de 4 metri, ér celălaltŭ numai de 2 metri de lungŭ, se'nțelege de sine, că tăvălugulŭ celŭ scurtŭ trebue sĕ fie încă odată atâtŭ de grosŭ câtŭ celŭ lungŭ. La tăvălugulŭ celŭ de patru metri de lungŭ se vine pe 1 metru o greutate numai de două măjĭ, ér la celŭ de 2 metri de lungŭ se vine pe unŭ metru o greutate încă odată atâtŭ de mare, adecă o greutate de patru măjĭ. Din acestea putemŭ ușorŭ înțelege, că tăvălugulŭ celŭ scurtŭ și grosŭ apasă asupra pămêntului cu o greutate încă odată atâtŭ de mare ca tăvălugulŭ celŭ lungŭ și subțire.

Apăsarea tăvălugului asupra pămêntului trebue sĕ fiă cu atâtŭ mai mare, cu câtŭ suntŭ bulgării (brușii) mai tarĭ, sĕu cu câtŭ este pămêntulŭ mai puhaiu în urma însușirilorŭ sale firescĭ; și din contră, apăsarea trebue sĕ fiă cu atâtŭ mai mică, cu câtŭ suntŭ bulgării mai sfĕrmicioșĭ, mai frageḑĭ, și cu câtŭ pămêntulŭ, pe care ilŭ tăvălăgimŭ, se póte face mai tare, mai desŭ, în urma însușirilorŭ sale firescĭ. Imprejurările adese-orĭ potŭ fi fórte deosebite și din pricina acésta trebue sĕ preferimŭ, sĕ dămŭ întâetate unui tăvălugŭ, pe care ilŭ putemŭ face mai greu și mai ușorŭ, după trebuință. Vomŭ alege așa-déră la cumpăratŭ unŭ tăvălugŭ de greutate mijlocia și ne vomŭ face de-asupra pe elŭ, la mijlocŭ, o ladă și unŭ locŭ de șeḑutŭ. Décă avemŭ lipsă de apĕsare mai mare, punemŭ în ladă petri, brușĭ, pămêntŭ, grapa, plugulŭ și décă tóte acestea nu suntŭ de ajunsŭ, ne suimŭ și noi pe tăvălugŭ; prin acésta tăvălugulŭ se împovăréză și apasă cu multŭ mai tare asupra pămêntului.

Este lucru cunoscutŭ, că tăvălugulŭ

---

tea fără vlagă, vieța tristă și fără de nicĭ o plăcere.

O singură ḑi îțĭ este greu a te despărți de iubitulŭ tĕu, dér apoi noi, sĕrmanele de noi, mai bine de o jumĕtate de anŭ?! Cine scie ce-i iubirea și dragostea din casă nu se va mira nicĭdecum décă îi voiu spune, că pe noi ne ajunse unŭ dorŭ cumplitŭ. Nevestele își doriau bărbații, surorile frații, fetele amanții. Tóte inimile se topeau de dorŭ.

Lipsa bărbațilorŭ însĕ începurămŭ a-o simți și pentru aceea, pentru-că nu avea cine sĕ lucreze moșiile. Anulŭ era roditorŭ, ce-i dreptŭ, dér ce folosŭ, décă lipsiau brațele de lucru. Nu-i vorbă, femeile nóstre se pricepeau și la lucrulŭ câmpului, așa că afară de cositŭ, potŭ ḑice că în tóte celelalte lucrurĭ puteau înlocui pe bărbațĭ, dér pe lângă tóte acestea lucrulŭ nu prea avea sporŭ, căcĭ nu erau brațe de ajunsŭ.

In fine nu mĕ îndoescŭ, că din cele ḑise până aci, orĭ cine își va puté face o ideiă despre nespusa însufleție, cu care la re'ntórcere fură întêmpinațĭ bărbații noștri din partea familiilorŭ lorŭ.

Când se'ntórse Iaonŭ acasă îmĭ aducŭ aminte, că era tómnă; o fi fostŭ póte cam pe la începutulŭ lui Septemvre. Elŭ intră în casă însoțitŭ de feciorulŭ Ungurului Asztalos, consoțulŭ sĕu de călĕtoriă. Din față, din îmbrăcăminte și din tóte ale lorŭ se vedea, că au trecutŭ prin marĭ suferințe. Mama începù sĕ plângă de mila lorŭ, căcĭ erau atâtŭ de topițĭ, atâtŭ de flenduroșĭ și nespălațĭ, încâtŭ îmĭ este cu neputință a descrie înfățișarea lorŭ.

Ajungă a vĕ spune, că pe lângă tótă bucuria fără semĕnŭ, ce ni-o causă sosirea lorŭ, nu li-amŭ pututŭ face locŭ în casă, până nu i-amŭ trimisŭ mai întâiu în fundulŭ grădinei, ca sĕ se curețe, sĕ-șĭ schimbe hainele și sĕ se premenéscă. De flămânḑĭ ce erau abia mai puteau sĕ vorbéscă. Biletulŭ de recomandațiă alŭ lui Axente nu le folosi nimicŭ, căcĭ ca unii, carĭ făceau parte din cetele ungurescĭ, își perdură orĭ ce încredere înaintea Românilorŭ. Aceștia nu voiră sĕ crédă, că biletulŭ este scrisŭ de Axente, ba din contră, îi priveau ca pe nisce înșelătorĭ și adese-orĭ îi huduiau dela casele lorŭ.

Totŭ în asemenea deplorabilă stare se re'ntórseră și ceilalțĭ consoțĭ ai lor de luptă. „Eroii", carĭ aprindeau satele și jăfuiau locuințele ómenilorŭ, ḑicŭ, acei neastêmpĕrațĭ „eroi", carĭ prin cruḑimile lorŭ ne mai pomenite umpluseră poporațiunea de fiorĭ, carĭ scotoceau după tribunĭ și ucideau preoțĭ romanescĭ, aceștĭ adevĕrațĭ eroi ai tirăniilorŭ se re'ntórseră acum dela luptă slugarnicĭ și umilițĭ.

Nu trecură după acésta mai multŭ ca două sĕptĕmânĭ și étă că vinŭ Muscalii. Acum Săcuii se ascundŭ prin pescerĭ și suterane. Ei credeau, că Românii vorŭ cere rĕsplată pentru măcelurile sĕvêrșite pe piața Oșorheiului și aiurea, dér n'au făcut'o. Nu s'au mai sĕvêrșitŭ asemenĭ cruḑimĭ strigătóre la ceriu.

Sciu fórte bine, cum în comuna nóstră Românii luau în apĕrare pe Săcui tocmai așa, precum îi protegiaseră și pe timpulŭ venirei Grănițerilorŭ dela Năsĕudŭ și precum și Săcuii la rêndulŭ lorŭ făcuseră cu Românii. Nicĭ unulŭ dintre Săcuii din satulŭ nostru n'a avutŭ a suferi nimicŭ din partea Românilorŭ și a celorŭ ce erau cu ei.

După vre-o 3 orĭ 4 sĕptĕmânĭ Muscalii se retrageĭ. Mai trecŭ apoi vre-o 15 ḑile și étă, într'o frumósă ḑi de tómnă, cam pe la finea lui Octomvre, pe unŭ armăsarŭ negru și frumosŭ se ivesce unŭ călărețŭ. In partea stângă strălucia sabia lui voinicéscă, ér în drépta ținea cu falĭ unŭ bulgărașŭ de aurŭ, adusŭ din minele dela Abrudŭ. Bărbațĭ, femei, bĕtrânĭ și tinerĭ esŭ la pórtă sĕ-lŭ admire. Falniculŭ june înainta cu mândriă pe stradele din satŭ. Ajunsŭ la casa nóstră, strigă unŭ „Vivat!", intră în curte și descalecă.

Acesta era Simeonŭ.

* *
*

După revoluțiune, tribunulŭ Simeonŭ Murășanŭ se căsĕtori cu fiica protopopului Ioanŭ Deacŭ din Sebeșulŭ săsescŭ. După ce practicase mai întâiu lângă Macaveiu Popŭ din M. Oșorheiu, intră în funcțiune de actuarŭ de cercŭ (bezirks-aktuar) în Alba-Iulia, unde înaintă mai în urmă ca adjunctŭ de cercŭ, și în calitatea acésta fù strămutatŭ la Teușŭ, unde petrecù 6 anĭ. De aci fù strămutatŭ ca fiscalŭ în comuna Baroth din Săcuime, unde petrecù până la finea vieței sale.

Gregoriu Maiorŭ.

ne face forte marĭ greutăţĭ când ilŭ întorcemŭ sèu când ilŭ cârmuimŭ. Sulurile nu se potŭ învêrtì, ci alunecă, se têrescŭ numai, grămădescŭ dinaintea lorŭ multŭ pămêntŭ şi impovărézá vitele forte tare. Neajunsurile acestea le putemŭ însĕ delătura astfelŭ, că sulurile nu le facemu numai din o singură bucată, ci din câte trei bucăţĭ, din două mai lungĭ, dèr deopotrivă, şi din o bucată cu multŭ mai scurtă.

Bucăţile le găurimŭ tocmai prin mijlocŭ şi le aşedămŭ într'unŭ rudŭ de ferŭ rotundŭ, ca osia. Bucata mai scurtă o aşedămŭ la mijlocŭ, ér cele lungĭ la margine şi capetele osiei le aşedămŭ în carĕmii de pe marginea tăvălugului. Intocmindŭ tăvălugulŭ astfelŭ, fiesce-care bucată a sulului se mişcă de sine în jurulŭ osiei de ferŭ. Decă facemŭ cu tăvălugulŭ acesta o învêrtire, numai bucata cea scurtă dela mijlocŭ mai alunecă, sĕ ma târăie, ér celelalte două se învêrtescŭ în jurulŭ osiei, şi anume una se învêrte spre înainte, ér cealaltă spre înapoi. Afară de acésta se mai recere, décă e ca tăvălugulŭ sĕ fie bunŭ, ca cele trei bucăţĭ ale sulurilorŭ sĕ fiă de-opotrivă de grόse şi pe deplinŭ rotunde. Sulurile sĕ fiă la capete legate cu cercurĭ de ferŭ ca sĕ nu se crepe, ér carĕmii de pe margine e mai bine sĕ fie de ferŭ,

Când întorcemŭ, sĕ mânămŭ vitele astfelŭ, ca tăvălagulŭ sĕ facă unŭ arcŭ mai mare. Decă lucrătorulŭ sèu poganiciulŭ merge dinderĕptulŭ tăvălugului sèu şéde pe elŭ, este totŭ una, de întórce în drépta sèu în stânga; décă merge pe lângă vite, trebue sĕ întórcă totdéuna spre drépta, fiind-că pe pămêntulŭ tăvălăgitŭ merge mai uşorŭ şi, privindŭ înapoi, póte îndată băga de sémă, de merge tăvălugulŭ bine sèu nu, adecă póte vedé, décă rĕmâne pămêntŭ necălcatŭ de tăvălugŭ, şi póte potrivi vitele, ca numai o făşiă de pămêntŭ de trei centimetri sĕ fie călcată cu tăvălugulŭ de două-orĭ.

Este forte grĕşită părerea aceea, că pămêntulŭ tăvălăgitŭ păstréză umeḑela mai bine decâtŭ pămêntulŭ neîndesatŭ, puhaiu. S'au făcutŭ încercărĭ multe şi cu deamĕruntulŭ şi s'a adeveritŭ, că lucrulŭ este tocmai întorsŭ: pămêntulŭ tăvălăgitŭ se usucă, se svêntă cu multŭ mai repede, decâtŭ celŭ netăvălăgitŭ. Pămêntulŭ puhaiu are găurele, porĭ marĭ, care prin tăvălăgire se micescŭ.

Când este vreme secetósă, uscată, în porii din pămêntŭ se află aerŭ, care este conducĕtorŭ de căldură forte rĕu; mai multŭ aerŭ se află în pămêntulŭ puhaiu, în porii cei mai marĭ ai pămêntului uscatŭ; în aceştia străbate aşaderă căldura mai anevoie şi mai încetŭ şi prin urmare în pămêntulŭ puhaiu şi apa aburéză mai încetŭ. Afară de acésta în porii sèu găurelele cele micĭ ale pămêntului tăvălăgitŭ umeḑela se ridică cu multă mai uşorŭ şi mai repede în susŭ, decâtŭ în porii cei marĭ ai pămêntului puhaiu şi astfelŭ şi aburéză mai uşorŭ.

Ómenii au băgatŭ de sémă, că în pămêntulŭ uscatŭ semênţele încolţescŭ şi răsarŭ mai repede décă tăvălăgimŭ pămêntulŭ; de aicĭ s'a născucŭ în ei credinţa, că pămêntulŭ tăvălăgitŭ păstréză umeḑela mai bine, decâtŭ pămêntulŭ puhaiu. Părerea acésta este însĕ greşită. In pămêntulŭ tăvălăgitŭ semênţele încolţescŭ şi rĕsarŭ de aceea mai repede, fiind-că prin tăvălăgire pămêntulŭ se îndésă şi părticelele de pămêntŭ vinŭ mai apröpe de semênţe; semêntele vinŭ în atingere cu mai multe părticele de pămêntŭ şi potŭ primi dela ele mai uşorŭ şi mai repede umeḑela trebuinciósă pentru încolţire. Din pricina acésta trebue sĕ tăvălăgimŭ bine pămêntulŭ uscatŭ şi puhaiu îndată după-ce amŭ sĕmĕnatŭ. Dèr pentru-ca pămêntulŭ sĕ nu se usuce pré repede sèu ca sĕ nu se nomoléscă, décă dă în curêndŭ vre-o plóiă, şi sĕ nu se facă pe de-asupra o scórţă, prin care aerulŭ nu póte pĕtrunde cu înlesnire în pămêntŭ, se grăpămŭ puţinŭ pămêntulŭ după tăvălăgire cu o grapă uşóră.

Pămêntulŭ ilŭ putemŭ tăvălăgi numai atuncĭ, décă este destulŭ de svêntatŭ şi nu se lipesce de tăvălugŭ; pămêntulŭ nĕsiposŭ se póte lucra cu tăvălugulŭ şi în stare umedă, fiind-că nu este de locŭ lipiciosŭ. In anii secetoşĭ fără tăvălugŭ nu suntemŭ în stare sĕ lucrămŭ pămêntulŭ cum se cade şi mai cu semă pămêntulŭ, care face mulţĭ bulgărĭ. De aceea unélta acésta folositóre sĕ nu lipséscă din curtea nicĭ unui plugarŭ, care are pămênturĭ bruşóse sèu bulgăróse.

Părţile de căpetenia, din care este alcătuitŭ pămêntulŭ, suntŭ argila, lutulŭ, năsipulŭ, varulŭ şi huma. Argila şi lutulŭ facŭ pămêntulŭ cleiosŭ şi trêndosŭ; cu câtŭ se află în pămêntŭ mai multă argilă şi lutŭ, cu atâtŭ este pămêntulŭ mai trêndosŭ şi mai tare şi cu câtŭ se află mai puţină argilă şi lutŭ şi mai multŭ varŭ şi humă, şi cu deosebire năsipŭ, cu atâtŭ este pămêntulŭ mai puhaiu şi fragedŭ. Se înţelege de sine, că împrejurările amintite aicea au o înrîurire forte mare asupra lucrării pămêntului şi ne uşuréza sèu ne îngreuiază lucrarea.

Pămêntulŭ năsiposŭ-argilosŭ şi puhaiu, vărosŭ şi humosŭ, ilŭ putemŭ lucra şi ara atâtŭ în stare umedă câtŭ şi în stare uscată. Decă pămênturile, despre care e vorba, suntŭ uscate, nu se adună şi nu se întărescŭ atâtŭ de tare, încâtŭ sĕ nu le putemŭ sparge cu anŭ plugŭ bunŭ, ér décă le arămŭ în stare umedă, sèu nu facŭ bruşĭ (bulgărĭ) de locŭ, sèu şi décă facŭ, facŭ numai astfelŭ de bulgărĭ, care se mĕrunţescŭ de sine după-ce se uscă, sèu îi putemŭ forte uşorŭ mĕrunţi cu grapa şi cu tăvălugulŭ.

Tóte celelalte soiurĭ de pămêntŭ şi cu deosebire pămênturile lutóse şi argilóse, primăvéra şi véra nu este bine sĕ le arămŭ în stare umedă, décă se póte, fiindŭ-că în stare umedă se bătătorescŭ şi se frămêntă forte tare prin paşii vitelorŭ şi prin plugu, şi décă urmézá vreme secetósă se facŭ pe ele bruşĭ (bulgărĭ) tarĭ ca pétra, pe care sèu nu-i putemŭ mĕrunţi de locŭ, sèu numai forte cu anevoiă. Tómna putem ara în stare umedă şi soiurile acestea de pămêntŭ, fiind-că preste érnă gerulŭ le mĕrunţesce şi le face puhaie. In stare uscată putemŭ ara şi pămênturile lutóse şi argilóse, décă prinde plugulŭ, fiind-că bruşii, care se nascŭ, nu suntŭ spre pagubă, ci din contră suntŭ spre folosŭ.

Amŭ vĕḑutŭ mai înainte, că pămênturile lutóse şi argilóse se bătătorescŭ şi se întărescŭ forte tare prin ploi; fiindŭ însĕ pămêntulŭ forte uscatŭ, oblu şi tare, aerulŭ nu póte pĕtrunde în elŭ decâtŭ numai forte cu greu. Aerulŭ are însĕ asupra pămêntului o înriurie de totŭ binefăcĕtóre, ilŭ îngraşe şi ilŭ face mai roditorŭ. Décă spargemŭ pămêntulŭ, suprafaţa lui se măresce în modŭ însemnatŭ prin bruşii (bulgării), ce se nascŭ şi aerulŭ vine cu multe părţĭ de pămêntŭ în atingere, şi fiindŭ pămêntulŭ cu multŭ mai porosŭ, decâtŭ atuncĭ, când este nearatŭ, aerulŭ pĕtrunde forte uşorŭ în elŭ şi-lŭ înbunĕtăţesce. Cu câtŭ stau bruşii timpŭ mai îndelungatŭ la sóre, cu atâtŭ se uscă mai tare, cu atâtŭ este mai bine, fiindŭ că décă dă o plóiă bună şi grăpămŭ, bruşii se mĕrunţescŭ de se facŭ ca cenuşea.

Sentinţe.

Este uşorŭ a forma inimile crude, dèr este greu a stîrpì greşelile crescute cu noi. **Seneca.**

*

Rĕulŭ în nascere se póte uşorŭ înăduşì; după-ce s'a învechitŭ devine mai puternicŭ. **Cicero.**

*

A educa unŭ copilŭ însemnézá: a ajuta copilului, ca sĕ devină din elŭ aceea, ce póte devenì în urma disposiţiunilorŭ sale naturale şi ceea-ce are sĕ devină în urma voinţei lui Dumneḑeu. **I. H. Schüren.**

*

Educaţiunea în fericire este o disciplină, în nefericire unŭ asilŭ, unŭ locŭ de scăpare, la bĕtrâneţe este petrecerea cea mai frumosă. **Aristotele.**

*

Educaţiune însemnézá: a deprinde virtutea la condiţiunile şi a o forma pentru condiţiunile, sub care putemŭ esista în genere în lume şi în cercurĭ mai restrînse în deosebĭ. **Goethe.**

*

Educaţiunea progreséză dimpreună cu cultura poporelorŭ; de aceea arată poporele în educaţiune şi prin educaţiune până la ce tréptă a culturei au înaintatŭ: viéţa unui poporŭ se zugrăvesce în principiile sale de educaţiune; normele de educaţiune suntŭ oglinda vieţii lui. **Dr. Karl Schmidt.**

*

Scopulŭ principalŭ alŭ educaţiunei este a învĕţa ca sĕ lucrămŭ cu ostenélă şi cu silinţă. **Schlosser.**

*

După părerea mea mai bine educatŭ este acela, care scie mai bine suporta binele şi rĕulŭ vieţii acesteia. **I. Rousseau.**

*

Copilulŭ sĕ nu înveţe aceea, ce nu-i este de folosŭ pentru viéţa acésta şi cealaltă; în educaţiune nu se tractéză numai despre cunoscinţe, ci şi despre religiune şi virtute. **Comenius.**

HIGIENĂ.

Ingrijirea copiilorŭ de ţiţă.

Trebue sĕ alegĭ loculŭ pentru pătişorulŭ copilului, sĕ nu fiă apröpe nicĭ de uşă, nicĭ de feréstră, nicĭ de sobă; aşternutulŭ sĕ fiă alcătuitŭ din o saltéluţă (ţolişorŭ) acoperită cu unŭ cerşafŭ (lepedeu) curatŭ, şi pe deasupra o muşama (pânză cerată), o pernuţă sub capŭ şi o plapomă uşóră; odaia trebue sĕ fiă totdéuna bine aerată şi cu o temperatură potrivită şi întotdéuna egală; îmbrăcămintea copilului trebue sĕ fiă alésă după timpulŭ anului.

Vara sĕ'i pregătescĭ mai multe cămăşuţe deschise îndĕrĕtŭ de pânză móle şi pieptăraşe (zăbunele) făcute din pichetŭ albŭ subţire sèu împletite cu acuşorulŭ (igliţa) din bumbăcelŭ; căiţele (bonetele) sĕ fiă totŭ pânză móle pusă în două şi lucrate cu băgare de sémă, ca cusătura sĕ nu supere pe copilŭ; pe deasupra poţĭ sĕ-i facĭ o căiţă de tulpanŭ (pânză forte subţire şi fină) sèu împletită cu igliţa; mai trebuescŭ bărbiţe, care apĕră pe copilŭ sĕ nu-şĭ ude pieptulŭ la alăptare sèu când i-se va da puţină hrană cu linguriţa.

Pentru érnă, tóte hainele trebuescŭ făcute din materii căldurόse şi potrivite după etatea copilului; pânzăturile (cârpele) sĕ fie de pânză móle şi trebue sĕ ai multişóre, ca sĕ le potă desŭ schimba, fiindŭ că copilulŭ trebue ţinutŭ forte curatŭ. Sĕ ai câteva scutece de pichetŭ şi câteva făşii lungĭ şi lătişóre; apoi trebue şi scutece de flanelă móle pusă în două păturĭ, fiindŭ că se lipesce de corpulŭ copilului şi-i ţine caldŭ.

Baiă (scăldătóre) trebue sĕ'i facĭ de două orĭ pe ḑi, adecă dimineţa şi séra, ér de nu se póte, atuncĭ celŭ puţinŭ în fiecare ḑi odată, apa sĕ fiă abia caldă şi ca s'o potrivescĭ bine sĕ înmoi o pânzătură şi du-o la ochĭ şi de nu'ţĭ pare prea caldă, atuncĭ e tocmai bună (24 până la 25 gr. Reaumur), acésta e ca pentru începutŭ; în urmă trebue sĕ deprinḑĭ pe copilŭ încetulŭ cu încetulŭ cu apă totŭ mai rĕcorită, aşa ca sĕ se potrivéscă cu căldura corpului, însĕ nicĭodată de totŭ rece. Aşeḑêndŭ copilulŭ în baiă, sĕ'i potrivescĭ capulŭ puţinŭ mai ridicatŭ pe nisce pânzeturĭ, ca sĕ nu pótă întra apa prin urechĭ; sĕ nu laşĭ copilulŭ nicĭ unŭ minutŭ singurŭ, ca sĕ nu se sucéscă cu faţa în josŭ şi sĕ se înăduşe; capulŭ sĕ ilŭ învĕlescĭ cu o pânză muiată, totŭ astfelŭ şi corpulŭ dèr uşorŭ, ca sĕ se pótă mişca; sĕ ai pregătitŭ unŭ micŭ vasŭ cu apă curată, totŭ căldicică şi o mică pânză curată pe care trebue s'o înmoi în acéstă apă şi sĕ spelĭ înainte de tóte pe copilŭ în gură, gingiile, cerіulŭ gurii, şi limba trebuescŭ bine şterse cu degetulŭ învĕlitŭ cu pânză; apoi sĕ'i spelĭ capulŭ, poţĭ sĕ întrebuinţezĭ gălbenuşŭ de ou sèu săpunŭ bunŭ, numai sĕ'i ferescĭ ochii, apoi urmézá sĕ-i spelĭ totŭ corpulŭ bine sĕ-lŭ frecĭ uşorŭ cu mâna învĕlită cu pânză peste, totŭ loculŭ, mai alesŭ subsuorĭ, la părţile gingaşe, la tóte încheieturile, şi la copii grăsulii la increţiturile care se facŭ, fiindŭ că ei se roşescŭ uşorŭ la asemenea locurĭ; sĕ ai pregătită apă fierbinte, ca sĕ poţĭ adăoga câte puţinŭ la baiă, ca sĕ fiă totŭ aceiaşĭ temperatură şi în totŭ timpulŭ câtŭ va sta copilulŭ în baiă sĕ tornĭ cu mâna apă pe capŭ si pe partea corpului care stă acoperită, fiindŭ că trebue sĕ'i desvălescĭ totdeauna numai partea pe care o spelĭ; copilulŭ nu trebue lăsatŭ pré multŭ în baiă şi scoţêndu-lŭ sĕ ai o pânzătură mai mare încăldită, sĕ-lŭ învĕlescĭ bine, sĕ-lŭ acoperĭ cu plapuma şi sĕ-lŭ laşĭ sĕ se sghicéscă; hainele ér trebue încăldite; sĕ'i desvĕlescĭ ântêiu capulŭ, sĕ-lŭ ştergĭ bine la urechĭ, după capŭ şi capulŭ cu totulŭ, sĕ'i pui căiţa; apoi sĕ'i desvălescĭ pieptulŭ, şterge-lŭ bine subţiorĭ, îmbracă'i cămăşuţa pusă în pieptarŭ, şi pune-lŭ apoi pe cârpele şi pe scutecul pregătitŭ de mai nainte şi ilŭ învĕlesce; faşa trebue sĕ aibă la unŭ capĕtŭ două şireturĭ cusute şi sĕ fiă făcute vălătucŭ cu acestŭ capĕtŭ înăuntru, ca sĕ fiă uşorŭ de înfăşuratŭ; faşa pentru buricŭ sĕ fiă mai mică şi se întrebuinţézá până la 6 sĕptĕmânĭ şi mai multŭ; acesta apĕră sĕ nu se facă o surpătură. Pe copilŭ sĕ nu-lŭ înfăşeḑĭ dela umerĭ, ci dela mijlocŭ în josŭ, ca mişcările mânilorŭ sĕ fie libere, ca pieptulŭ şi plămânii sĕ se pótă desvolta mai bine. — (După „F. Blanduziei.“)

Din traista cu minciunile.

L'au mâncatŭ lupii.

Unŭ Ţiganŭ se duse la popa şi-'lŭ rugà sĕ-lŭ înveţe „Tatălŭ nostru“. Bagŭ sémă, vĕḑuse şi elŭ, că e mai mare ruşinea, sĕ nu scie o rugăciune, pe car ţi-o spune ca pe apă până ş'unŭ copilŭ de trei, patru anĭ.

Popa, bunŭ de inimă, se învoì cu rugămintea cioroiului şi îndată începù a rosti rarŭ şi deslușitŭ rugăciunea, pe care Ţiganulŭ nostru voia s'o înveţe. Acésta o făcù elŭ de mai multe orĭ, dèr în zadarŭ. Ceea ce-i întra lui Sarsailă pe-o urechiă, îi eşia pe cealaltă.

Incercà şi altfelŭ. Anume începù a ḑice totŭ câte-o părticică, ca de pildă: Sfinţéscă-se numele tĕu, orĭ: Vie împĕrăţia ta, şi ceea-ce spunea dênsulŭ, ilŭ punea şi pe Ţiganŭ s'o ḑică de câte-va orĭ, — dèr totŭ de giaba.

Ţiganulŭ nu putea sĕ ţină minte, şi pace bună!

Vĕḑêndŭ Sfinţia sa, că n'o póte scóte la cale în nicĭ unŭ chipŭ, şi aducêndu-şĭ aminte, că Ţiganulŭ are vre-o două-ḑecĭ, trei-ḑecĭ de oi, îi ḑise cioroiului:

„Mĕi haramule, du-mi-te acasă şi-ţĭ adă oile la mine 'n curte, sĕ te învĕţŭ Tatălŭ nostru de pe ele“!

După ce-şĭ aduse Ţiganulŭ oile, popa le puse în rêndŭ, ş'apoi grăi:

„Bagă de sémă, mĕi Ţigane, cum stau oile acuma. Uită-te: plăvana ceea de colo din capŭ este „Tatălŭ nostru“, pe vecină-sa o botezămŭ: „Carele eştĭ în cerŭ“. La a treia îi ḑicemŭ: „Sfinţéscă-se numele tĕu“, şi aşa urmà popa

mai departe până când isprăvì tótă rugăciunea.

„Noa, acum am înțelesŭ, alduiască-te D-ḑeu, cinstite părinte“! rĕspunse Țiganulŭ plinŭ de bucuriă. . .

După vre-o două, trei sĕptĕmânĭ, ducêndu-se popa în câmpŭ, din întêmplare dă cu ochii de Țiganulŭ, ce-șĭ păscea oile pe miriște. Cum ilŭ vede, îlŭ și 'ntrebă:

„Mĕi Pralo, mai ții tu minte Tatălŭ nostru? . . . Ean ḑi-mi-lŭ odată“!

„Indată, cinstite părinte, numai sĕ-mĭ punŭ oile în rêndŭ“!

Și cum își așeḑă oile, Țiganulŭ si începŭ: „Tatălŭ nostru carele eștĭ în cerŭ, vie împĕrăția ta. . .“

„Da pe „Sfințéscă-se numele tĕu“, unde l'ai lăsatŭ, zăpăcitule“? întrebă popa nĕcăjitŭ.

„Dumniata sĕ fi sănĕtosŭ, cinstite părinte! . . . Ala n'a trăitŭ decâtŭ numai două ḑile, după-ce i-ai pusŭ nume . . . L'au mâncatŭ lupii“!

Mai lasă-mĕ și 'n pace.

Unŭ Țiganŭ mirosise, că 'n podulŭ popii Vasile trebue sĕ fie o slănină pusă la fumŭ. Nicĭ una, nicĭ două, elŭ gândì când nu era nimenea prin curte, prin tindă, și sterge-o pe trepte 'n susŭ la loculŭ cu noroculŭ! De veselŭ ce era Corăilă, când se vĕḑù lângă o bucățică mai bună, nicĭ nu băgă de sémă, că calcă prin podulŭ popii mai habitirŭ ca prin bordeiulŭ lui.

„Dér astă minune“!, gândi părintele Vasile dela o vreme. „Cine-o fi jucândŭ brâulŭ pe lângă slănina nóstră“? Și câtŭ dai în pălmĭ, și suì treptele cu o despicătură sdravenă în mână.

„De ce cânțĭ, cióră, în podŭ la mine“?

— „Ni iacă-tă, părințele, am venitŭ sĕ mĕ 'ncălḑescŭ unŭ picŭ, că mĕ lua Tororulŭ de frigŭ.

„Da traista de ce-o ții în mână“?

— Da sĕ mĕ apĕrŭ de fumŭ, mânca-ț'aș curcanii, părințele!

„Da cu cuțitulŭ ce vreĭ sĕ facĭ“?

— Mai lasă-mĕ și 'n pace cu atâtea întrebărĭ, că prea ai vrea sĕ le scii tóte și sfinția ta!

MULTE ȘI DE TOATE.

La esamenŭ.

Profesorulŭ (către unŭ școlarŭ fórte tăcutŭ): Spune'mĭ cu ce parte a fisicei te-ai ocupatŭ mai multŭ?

Studentulŭ: Cu magnetismulŭ.

Profesorulŭ: Așa? Scii declinațiunea acului magneticŭ?

Studentulŭ (veselŭ de acéstă întrebare): Da, o sciu.

Profesorulŭ: Atuncĭ sĕ te audŭ.

Studentulŭ: Aculŭ magneticŭ, (a) acului magneticŭ, (pe) aculŭ magneticŭ.

O crimă grósnică.

Diarulŭ „Hakikat“ din Constantinopolŭ spune, că o grósnică crimă s'a sĕvêrșitŭ la Galata. Unŭ băiatŭ dintr'o brutăriă din Galata in vêrstă de 16 anĭ, cumpărase unŭ biletŭ alŭ loteriei Ottomane și la ultima tragere câștigase lotulŭ celŭ mare de 300,000 lei. După ce făcuse cunoscutŭ stăpânului sĕu, că câștigase 300,000 lei, se duse la Bancă spre a se înscrie ca sĕ i-se dea banii, apoi se reîntórse la brutăriă, unde făcea planurĭ pentru viitorŭ. A doua ḑi stăpânulŭ însoțitŭ de câțĭ-va brutarĭ luă pe băiatŭ și'lŭ aruncă în cuptorŭ unde ilŭ arse de viu. După sĕvîrșirea crimei stăpânulŭ se duse la banca ottomană spre a reclama banii. Fiindŭ însĕ întrebatŭ, cum se face că în ajunŭ venise o altă persónă, elŭ se turbură și rĕspunse în modŭ îndoiosŭ. Poliția fù însciințată și brutarulŭ fù arestatŭ. Elŭ mărturisì, că după ce legă pe băiatulŭ, care câștigase, l'a aruncatŭ în cuptorŭ, unde aprinsese de mai 'nainte unŭ mare focŭ.

Sfêrșitulŭ lumii.

Redactorulŭ fóiei periodice bisericescĭ „Christian Herald“, care e fórte lățită, predicatorulŭ Baxter, a ținutŭ într'una din Duminecile trecute în teatrulŭ celŭ mare din Birmingham o conferință asupra sfêrșitului lumii. Scena era tcoperită cu decorațiunĭ înfiorătóre, care înfățișau fera apocalipsului, bălaurulŭ, schelete și alte lucrurĭ îngrozitóre. După Baxter, împĕrăția lui Dumnedeu cea de o miiă de anĭ va începe chiar în anulŭ 1901. Până atuncĭ însĕ se vorŭ petrece în lume întêmplărĭ îngrozitóre. Austria va parde provinciile dunărene, Britania Mare va perde Irlanda și India. Și tóte acestea le dovedì elŭ din Biblie!!

Unŭ balŭ clasicŭ.

Precum spunŭ foile grecescĭ, Dr. Schliemann archeologulŭ a întrunitŭ deunĕdile în frumósa sa casă troiană din Atena întrégа societate ateniană de frunte la unŭ balŭ clasicŭ. Fiecare óspe a trebuitŭ sĕ apară în costumŭ vechiu grecescŭ (elinŭ), și s'au jucatŭ danțurĭ vechĭ grecescĭ (eline). Petrecerea s'a estinsŭ asupra lemuririi unorŭ cestiunĭ scientifice; lumea mai tînĕră au făcutŭ sĕ reînvieze întrunirile contimporanilorŭ lui Pericle. Dr. Schliemann se duce la Creta sĕ desgrópe unŭ monumentŭ alŭ lui Joe (Jupiter.)

Statua generalului Boulanger.

In nordul Europei, ḑice „Le Courrier du Soir“, este obiceiu ca, în timpulŭ iernei, sĕ se facă statue de zăpadă, de o înălțime fórte mare, representândŭ pe ómenii politicĭ ai ḑilei; pe lângă aceste statue se află nisce cutii în carĭ aruncă fie-care câte ceva, și sumele carĭ se găsescŭ în ele suntŭ împărțite locuitorilorŭ carĭ suferŭ din causa iernei. In iérna acésta s'a făcutŭ la Copenhaga statua de zăpadă a generalului Boulanger, și pare că ea a avutŭ unŭ mare succesŭ, căcĭ s'a adunatŭ aprópe o întrégă avere, care a fostŭ intrebuințată pentru binefacerĭ.

O călĕtoriă prin Europa cu velocipedulŭ

a proiectatŭ sĕ întreprindă o societate de Americanĭ. Ei voescŭ sĕ cerceteze pe mașinele lorŭ Englitera, Francia, Elveția și Germania cu deosebire însĕ orașele Strassburgŭ, Baden-Baden, Heidelberg, Mainz, Koblenz, Köln și tóte acestea sub conducerea unui Mr. Elvell.

Lucrulŭ la casă.

Unŭ barbatŭ K. Schrader cu soția sa H., ambii de înalta posiție socială, se esprimă într'o scriere a lorŭ, apărutŭ de curêndŭ asupra culturii fetelorŭ în economia casnică, în modulŭ următorŭ:

De regulă se ḑice, că numai femeea trebue a'șĭ câștifia cunoscince într'ale căsniciei. Dér și bărbatulŭ are lipsă de aceste cunoscințele. Elŭ trebue nu numai sĕ cunóscă, dér sĕ și respecteze atâtŭ scopurile câtŭ și, mijlócele economiei casnice, ér nu sĕ gândéscă numai la sine însuși și sĕ nu țină sémă de nimicŭ. In preporțiunĭ restrînse are sĕ ajute și elŭ cu lucru, spre a ține în stare bună casa, grădina, unde se află și grădina, și peste totŭ a'șĭ lua asupra'șĭ îngrijirea unorŭ afacerĭ casnice. Multŭ, fórte multŭ póte elŭ economisi prin acésta. Unŭ esemplu pentru tóte: A chema măestri pentru tóte lucrurile de nimicŭ, e pré scumpŭ, nu are locŭ; a lăsa casa érășĭ în nerênduială, de asemenea nu se póte; ei bine, dér reparaturile cele micĭ se facŭ marĭ și costă multŭ și apoi aceste micĭ lucrurĭ sĕ fie negligiate?

Instrucțiunea lucrului de mână în scólă, chiarŭ din acestŭ punctŭ de vedere, are de a deslega multe și marĭ probleme.

Tergulu de rîmători din Steinbruch. La 25 Febr.n. starea rîmătorilorŭ a fostŭ de 107 970 capete, la 25 Febr. au întratŭ 900 capete și au eșitŭ 760, rĕmânêndŭ la 25 Februarie unŭ numerŭ de 108,164 capete. — Se noteză: marfă *ungurescă* veche, grea dela 52 până la $53\frac{1}{2}$ cr. — marfă *ungurescă* tineră grea dela 54 cr. până la 55 cr., *de mijlocŭ* dela $52\frac{1}{2}$ cr. până la $53\frac{1}{2}$ cr. — *ușoră* dela 50 cr. până la 51 cr. — *marfă țĕrănescă* grea dela $51\frac{1}{2}$ până la $52\frac{1}{2}$ cr. — *de mijlocŭ* dela 51 până la 51 cr. — *ușoră* dela 50 cr. până la 51 cr. — *Marfă de România*, de *Bákony* grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă grea dela — cr. până la — cr. însĕ transito ușoră dela — cr. până la — cr. transito dto țeposă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă dela — cr. până la — cr. *Marfă serbéscă* grea dela 51—52 cr. transito mijlociă grea dela 50—51 cr. transito ușoră dela 50—51 cr. — Porcĭ îngrășațĭ de unŭ unu dela — cr. până la — cr., îngrășațĭ cu cucuruzŭ dela — cr. până la — cr., îngrășațĭ cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântărițĭ la gară cu $4\frac{1}{2}$.

Bursa de mărfurĭ din Budapesta dela 26 Febr. 1889.

Seminţe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr. dela	până
Grâu Bănățenescu	—	—.—	—.—
Grâu dela Tisa	79	7.45	7 45
Grâu de Pesta	79	7 40	7 45
Grâu de Alba-regală	79	7 45	7.50
Grâu de Bácska	79	7.30	7.35
Grâu ung. de nordŭ	79	7 25	7.30

Seminţe vechĭ orĭ neue	soiulu	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr. dela	până
Secară	——	70—72	5 65	5 90
Orzu	Nutrețŭ	60.62	5.80	6.10
„	de vinars	62.64	6 20	7 —
„	de bere	64.66	7.35	8.50
Ovesu	—	39.41	5.25	5.70
Cucuruzŭ	bănăț.	75	4.75	4.80
„	alt soiu	73	4.70	4 75
„	„	—	—.—	—.—
Hirișcă	„	—	5 40	5.75

Prețulu pe 100 chilograme.

Producte div.	Soiulŭ	Cursulu dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungur.	60.—	66.—
„	francesă	57.50	58.—
„			
„	rosiă	52.—	62.—
Oleu de rap.	rafinatu duplu	37.—	37.50
Oleu de in		6.—	7.—
Uns. de porc	dela Pesta	60.50	50.—
„	dela țĕră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	51.—	51.60
„	afumată	57 50	58 —
Seu		32.50	33 —
Prune	din Bosnia în buțĭ	—.—	—.—
„	din Serbia în sacĭ	—.—	—.—
Lictaru	slavonŭ nou		
„	bănățenescu		
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoșĭ	ungurescĭ		
„	sérbescĭ		
Miere	brută		
„	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	116.	117
Spirtŭ	brutŭ	14.75	14.75
„	Drojdiuțe spirtde	18 50	19 —

Cursulŭ losurilorŭ private din 27 Febr.

	cump.	vinde
Basilica	8.—	8.20
Creditu	185.50	186.—
Clary 40 fl. m. c.	62.25	63.—
Navig. pe Dunăre	134.50	—.—
Insbruck	26.75	27.25
Keglevich	40.—	41.—
Krakau	23.60	24.10
Laibach	23.50	24.—
Buda	64.—	65.—
Pallfiy	61.75	62.25
Crucea roșie austr.	19.—	19.45
dto ung.	12.70	13.10
dto ital.	12.50	13.50
Rudolf	22.—	22.50
Salm	65.50	66.—
Salzburg	27.—	27.50
St. Genois	63.75	64.50
Stanislau	34.50	—.—
Trieitine $4\frac{1}{2}$% 100 m. c.	—.—	160.50
dto 4% 50	77.—	79 —
Waldstein	44.50	45.—
Windischgratz	59.—	59.25
Sérbescĭ 3%	34.20	33.70
dto de 10 francĭ	6.—	6.20
Banca h. ung. 4%	106.50	107 —

Cursulŭ piețeĭ Brașovŭ

din 1 Martie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.33	Vend.	9.35
Argintŭ românescŭ	„	9.25	„	9.30
Napoleon-d'orĭ	„	9.56	„	9.58
Lire turcescĭ	„	10.80	„	10.86
Imperialĭ	„	9.80	„	9.86
Galbinĭ	„	5.60	„	5.65
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.—
Ruble rusescĭ	„	128.—	„	129.—
Discontulŭ		$6\frac{1}{2}$—8% pe anŭ.		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 29 Februarie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4%	102.25
Renta de hârtia 5%	94.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	145.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	99.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	119.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	114.90
Bonurĭ rurale ungare	104.75
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.75
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.75
Bonurĭ rurale transilvane	104.75
Bonurĭ croato-slavone	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.85
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	139.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	125.90
Renta de hârtiă austriacă	83.65
Renta de argintŭ austriacă	84.—
Renta de aurŭ austriacă	111.45
Losurĭ din 1860	141.10
Acțiunile băncei austro-ungare	887.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	315.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	313.25
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.67
Napoleon-d'orĭ	$9.57\frac{1}{2}$
Mărcĭ 100 împ. germane	59.15
Londra 10 Livres sterlinge	121.20

Bursa din Bucurescĭ din 15/27 Febr.

Valorĭ	%	se cump.
Rentă română perpetuă 1875	5%	$97\frac{1}{4}$
Renta română amortisabilă	5%	$97\frac{3}{4}$
Renta rom. (rurale convertite)	6%	100
Oblig. de statu C. F. Române	6%	
idem idem	5%	
Imprumutulŭ Stern 1864	7%	
Imprumutulŭ Openheim 1866	8%	
Imprumutulŭ Oraș Bucurescĭ	5%	$87\frac{1}{4}$
idem idem din 1884	5%	—
Impr. or. B cu prime Loz. fr. 20	—	58—
Credit fonciarŭ ruralu	7%	$101\frac{1}{2}$
idem idem	5%	$96\frac{3}{4}$
Credit Fonc. Urb. din Bucurescĭ	7%	$104\frac{1}{2}$
idem idem	6%	$102\frac{1}{2}$
idem idem	5%	$94\frac{1}{2}$
Credit Fonc. Urban din Iașĭ	5%	$82\frac{1}{4}$
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	240.—
	V. N.	
Banca Nation. ult. div. 78.15	500	985.—
Dacia-România ult. div. 24 lei	200	272.—
Nationala de asig. ult. div. 18 lei	200	255.—
Banca Rom. ult. div. fr. 10	500	—.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div.	250	
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 27.50	250	
Soc. Rom. de Hârtie ult. div.	100	
Soc. de Reas. ult. div. 10 l. aur	200	
Liceulŭ Sf. George lei	—	
Nation. de Asig. ult. div. 128.35	—	
Societ. de Constr. ult. div.	—	148.—
Societ. de Hârtie ult. div.	—	
Agio în Bursă	—	1.80
Rubla de hârtie	—	
Banca Nation. a României		
Scompt.	6%	
Avansurĭ pe efecte	7%	
Avansurĭ pe Lingourĭ	7%	

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

FEBRUARIU are 28 ḑile. Faurŭ.

1889 Ḑilele sĕptĕm.	Călendarul Iulianŭ	Călend. Gregorianŭ	Sórele rĕsare	apune
Dum.	19 Apostolulŭ Archip.	3 Cunegunada	6.33	5. 29
Lunĭ	20 P. Leon Episcop	4 Casimir	6.31	5. 30
Marțĭ	21 Părint. Timoteiu	5 Eusebiu	6.30	5. 32
Mercurĭ	22 Afl. moșt. SS. din Eug.	6 Frideric	6.26	5. 34
Joi	23 S. Muc. Policarpŭ	7 Toma Apos.	6.24	5. 34
Vinerĭ	24 † Afl. c. S. Ioan Bot.	8 Ioan Bogos.	6.22	5. 38
Sâmb.	25 Păr. Tarasie Arch.	9 C. Met. c. i.	6.41	5. 39

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria I. Gross, în librăria Niculae Ciurcu și Adolf Albrecht.

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu.

„HUNEDOARA,“

însoțire de anticipațiune și creditŭ în Deva.

CONVOCARE.

Domnii participanțĭ ai însoțirii de anticipațiune și creditŭ **„Hunedóra“** se învită în virtutea §§-lorŭ 23 și 24 ai statutelorŭ la a

IV-a ADUNARE GENERALA ORDINARĂ,

care se va ține în Deva **la 2 (14) Martie 1889** la 3 óre d. a. în localulŭ însoțirii.

Obiectele puse la ordinea ḑilei suntŭ:

1. Alegerea unui președinte și a unui vice-președinte, precum și a doi scrutinătorĭ și doi secretarĭ.
2. Raportulŭ directorului, cu privire la activitatea consiliului administrativŭ și la starea cassei însoțirii pe anulŭ 1888; raportulŭ comisiunei de supraveghere și hotărîrea asupra profitului curatŭ.
3. Statorirea bugetului pe anulŭ 1889.
4. Hotărîre asupra părțilorŭ fundamentale nesolvite deplinŭ.
5. Alegerea directorului și a vice-directorului pe timpŭ de 3 anĭ.
6. Alegerea celorŭ 12 membri în consiliulŭ administrativŭ pe timpŭ de 3 anĭ și a secretarului.
7. Alegerea comisiunii de supraveghere pe timpŭ de unŭ anŭ.

In lipsa membrilorŭ receruțĭ,—de peste jumĕtate a părțilorŭ fundamentale deplinŭ solvite, — adunarea se va ține, în ințelesulŭ §-lui 25 din statute la 12 (24) Martie a. c. totŭ la timpulŭ și în localulŭ indicatŭ.

Domnii participanțĭ potŭ lua parte seu în persónă, seu prin plenipotențiații lorŭ, carĭ aseminea au se fiă participanțĭ fundamentalĭ (§ 26); nime nu póte esercita înse mai multe de 20 voturĭ (§ 10).

In adunarea generală numai părțile fundamentale deplinŭ solvite vorŭ fi admise la votŭ.

In timpulŭ închierii bilanțului însoțirea a avutŭ 334 părțĭ fundamentale; în decursulŭ anului 1888 au intratŭ 4 și au eșitŭ 2 (§ 49).

Din ședința consiliului administrativŭ alŭ însoțirii „Hunedóra“, ținută în Deva la 11 (23) Ianuarie 1889.

Ioanŭ Papiu m. p., v. directorŭ. **Nichita Luculețiu**, secretarŭ s.

Contulŭ bilanțului pro 1888.

Activa	fl.	cr.	Passiva	fl.	cr.
1. Cassa în numerarŭ	1426	75	1. Părțĭ fundamentale	13906	—
2. In cambii	22362	05	2. Depunerĭ și interese capitalisate	26855	45
3. In obligațiunĭ	19007	—	3. Părțĭ ordinare	30	—
4. In mobiliarŭ	214	20	4. Int. la părțĭ fund.	18	71
5. Anticipațiunĭ	62	—	5. interese anticipate	359	42
6. Anticipat. de chirie	66	67	6. Fondulŭ de reservă	808	83
7. Taxe de protestŭ	4	15	7. Profitŭ curatŭ	1195	97
8. Losurĭ	31	56			
	43174	38		43174	38

Contulŭ profitului și perderilorŭ pro 1888.

Spesele	fl.	cr.	Venitele	fl.	cr.
1. Interese la depunerĭ	1563	21	1. Interese de escomptŭ	3175	04
2. Remunerațiunĭ	830	—	2 Provisiunĭ	805	57
3. Timbru	29	35	3. Diverse accidențe	687	67
4. Contribuțiune	367	25			
5. Diverse spese	385	—			
6. Taxe de presență	97	50			
7. Chiria	200	—			
8 Profitŭ curatŭ	1195	97			
	4668	28		4668	28

Deva, la 13 Decemvrie 1888.

Ioanŭ Lazariciu m. p., cassarŭ. **Ioanŭ Papiu** m. p., vice-directoru. **Ioanŭ Simionasiu** m. p., comptabilŭ.

Subsemnata comisiune de supraveghiare am examinatŭ contulŭ profitului și perderilorŭ și, conformându'lŭ cu registrele principale și auxiliare ale însoțirei, ținute în bună regulă, l'am găsitŭ în consonanță cu aceleași și exactŭ.

Deva, la 12 Februar 1889.

Antoniu Cuteanŭ m.p. **Dr. Ioanŭ Mihu** m.p. **Petru Dragits** jun. m.p.

CONVOCARE.

Reuniunea de împrumutŭ și păstrare „SPERANȚA“ din Borgoprundŭ va ține

adunare generală

în Borgoprundŭ la **24 Februarie 1889** la 2 óre p. m.

Obiectele:

1. Censurarea rațiunilorŭ, statorirea bilanțului și împărțirea dividendelorŭ
2. Propunerile consiliului de inspecțiune.
3. Propunerile direcțiunei.
4. Propunerile membrilorŭ.

Pentru casulŭ când la acestŭ terminŭ nu s'ar aduna membrii de ajunsŭ în înțelesulŭ statutului totŭ prin acestŭ anunțŭ se convócă a **a doua adunare generală pe 6 Martie 1889** la 2 óre p. m.

Borgoprundŭ, în 24 Ianuarie 1889.

Directorulŭ reuniunei
Dr. **N. Hăngănuțŭ**.

Conspectŭ de circulațiune pe anulŭ 1888.

Nr. cur.	Percepțiunĭ	Val aust. florini	cr.	Nr. cur.	Erogațiunĭ	Valut. aust. florinĭ	cr.
1	Restulŭ cassei cu finea 1887	3	36	1	Deposite replătite	1355	70
2	Capitalŭ fundamentalŭ	4094	69	2	Interese după deposite	51	80
3	Deposite	2814	71	3	Darea de 10$^0/_0$ după interese	9	06
4	Capitale replătite	1789	85	4	Capitale elocate	7627	—
5	Interese după capitale elocate	1751	80	5	Darea regescă ș. a.	57	50
6	Provisiune	76	27	6	Administrațiunea	510	—
7	Tacse de înscriere	44	75	7	Dividende și percente ridicate	1188	86
8	Interese de întârḑiere	96	77	8	Tipăriturĭ	1	91
9	Diverse	439	01	9	Diverse	219	71
				10	Restul cassei cu finea 1888	89	67
		11111	21			11111	21

Conspectŭ de venite pro 1888.

Nr. cur.	Câștigu	Val. aust. florinĭ	cr.	Nr. cur.	Pierdere	Val. aust. florinĭ	cr.
1	Interese solvite pro 1888	1509	80	1	Interese după deposite	118	43
2	Interese restante pro 1888	253	48	2	Interese după capitalulŭ fundament.	901	86
3	Provisiune	76	27	3	Darea de 10$^0/_0$ după interese	11	84
4	Tacse de înscriere	44	75	4	Fondulŭ de reservă	100	25
5	Interese de întârḑiere	96	77	5	Administrațiunea	520	—
6	Diverse	264	73	6	Darea reg. ș. a.	57	50
				7	Diverse	1	40
				8	Saldo	534	52
		2245	80			2245	80

Intrebuințarea venitului curatŭ după statute.

1$^0/_0$ la fondulŭ de reservă	5.34
98.18$^0/_0$ dividende de 3 la sută	524.82
0.82 dividende neînpărțitvere la fondulŭ de reservă	4.36
	534.52

Fondulŭ de reservă.

Transportŭ din anulŭ 1887	208.63
Accidențele din anulŭ 1888	109.95
	318.58

Bilanțŭ.

Nr. cur.	Pasiva	Val. aust. florinĭ	cr.	Nr. cur.	Activa	Val. aust. florinĭ	cr.
1	Părțĭ fundamentale	20989	35	1	Prețulŭ inventarului	194	48
2	Datorii	1056	09	2	Pretensiunĭ restante din imprumuturĭ	26572	94
3	Deposite	3650	66	3	Restulŭ cassei cu finea 1888	89	67
4	Fondulŭ de reservă	308	88				
5	Interese pe anulŭ viitorŭ	242	—				
6	Dividende neridicate	75	59				
7	Câștigŭ per Saldo	534	52				
		26857	09			26857	09

Borgoprundŭ, în 31 Decemvre 1888

Directorŭ **Dr. N. Hăngănuțŭ**. Cassarŭ **G. Wokalek**.

Subscrisulŭ consiliu de inspecțiune după ce a revêḑutŭ cărțile de evidență împreună cu ḑiarulŭ au aflatŭ întru tóte esactŭ atâtŭ conspectulŭ despre circulațiune câtŭ și conspectulŭ de venite și bilanțulŭ.

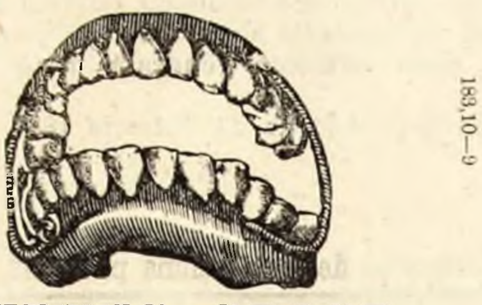
Membrii consiliului de inspecțiune:

Simeonŭ Monda. **Ioanŭ Orbanŭ** **Triffŭ Simonŭ.**

Rohseidene Bastkleider fl. 10.50 per Robe und bessere Qualitäten.
Weisse Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.45 p. Meter — glatt und gemustert (ca. 150 versch. Qual.) — versendet roben- u. stückweise porto- u. zollfrei das **Fabrik-Depot G. Henneberg** (k. k. Hoflieferant), **Zürich.** Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Dinţĭ artificialĭ, danturĭ,

şi reparaturĭ cu preţurĭ modeste şi cu deplină garanţiă se facŭ la

183,10—9

LUDWIG GROSZ

Atelierŭ tecnicŭ pentru dinţĭ
fondatŭ la 1878.
Buda-Pesta IV., Ungargasse 1, Ecke Hatvanergasse.
Dimineţa dela 9—12. După prândŭ dela 2—6 ore.

Picăturile de stomachŭ MARIAZELLER,

care lucră escelentŭ în contra tuturorŭ boleloru de stomachŭ.

Schutzmarke.

Neîntrecute pentru lipsa de apetitŭ, slăbiciunea stomachului, respiraţiunea cu mirosŭ greu, umflare (vênturĭ), răgăelă acră, colică, catarŭ de stomachu, acrelă, formarea de petră şi năsipŭ, producerea escesivă de flegmă, gălbinare, greaţă şi vomare, durere de capŭ (décă provine dela stomachŭ), cârcei la stomachŭ, constipaţiune sêu încuiare, încărcarea stomachului cu mâncărĭ şi bêuturĭ, limbricĭ, suferinţe de splină, ficatŭ şi de haemorhoide. — Preţulŭ unei sticle **dinpreună cu prescrierea de întrebuinţare 40 cr., sticla îndoitŭ de mare 70 cr.**

Espediţia centrală prin farmacistulŭ
Carl Brady, Kremsier (Moravia.)

Picăturile de stomachu Mariazeller nu suntu unŭ remediu secretŭ. Părţile conţinĕtore suntŭ arătate în **prescrierea de întrebuinţare,** ce se află la fie-care sticlă.

Veritabile se află mai în tóte farmaciile.

Avertismentu! Picăturile de stomachŭ Mariazeller se falsifică şi se imitéză de multe orĭ. — **Ca semnŭ, că suntŭ veritabile,** servesce învĕlitórea roşiă provĕdută **cu marca de protecţiune de mai susu,** şi afară de acésta pe fiecare **prescriere de întrebuinţare,** ce se află la fiecare sticlă, trebue se fie arătatŭ, că acésta s'a tipăritŭ în tipografia D-lui H. Gusek în Kremsier.

Veritabile se află: **Braşovŭ,** farmacia *Fran: Kellemen,* farmacia la „Biserica Albă". farm. *I. Goos;* farm. *Iul. Hornung;* farmacia *Ferdinand Iekelius;* farm. *K. L. Schuster;* farm. *Heinrich G. Obert;* farm. *Ed. Kugler* la „Higiea"; fa m. *G. Iekelius* în Hoszufalu.

Băile Tuşnadu: farmacia *Alex. Dobay.* **Cohalmu:** farm. *Ed. Melas,* farmacia *E. Wolff,* **Feldióră:** (Marienburg), farm. *Wil. Schneider.* **Făgăraşu:** farm. *c. Bildner,* farm. *Hermann* **Sz. Szt. György:** farm. *Val. Beteg,* farm *Barabás Fer.* 13,52—50

Orĭ şi ce DURERE DE DINŢĬ

o delătură îndată sticluţa **„Liton"** probată de 20 de anĭ în mii de casurĭ, ce se capĕtă pentru 36 cr. la **DEMETER EREMIAS NEPOŢII** în **Braşovŭ.** 217,4—2

Eftinŭ de minune!

Versandt-Geschäft „zur ungar. Krone".

Das Erste Wiener
Versandt-Geschäft
„zur ungar. Krone".

trimete în tóte părţile cu NACHNAHME următórele mărfurĭ cualitatea cea mai bună cu unŭ preţu câtŭ se póte de scădutŭ.

Numai 7 fl. 85 cr.

costă unŭ orologiu cu **PENDULĂ** frumosŭ împodobitŭ.

cu 5 anĭ garanţiă.

Aceste **orologe cu pendulă** suntŭ aşedate într'unŭ castenŭ de nucŭ sculptatŭ ce este de o lungime de 1 metru şi de o lăţime de 35 centimetri, montatŭ, e provĕdutŭ cu o tablă de sticlă, finŭ poleită şi are unŭ

mechanismŭ aprópe inruinabilŭ.

Spirala duplă, secundariulŭ bine regulatŭ, aşa că acest orologiu este neîntrecutŭ în mersulŭ sĕu şi totodată servesce şi ca mobilă frumosă.

Cutia în care se împachetéză este socotită la preţŭ în 70 cr.

Numai 2 fl. 50 cr.

costă unŭ frumosŭ orologiu de părete cu deşteptătorŭ cu clopotŭ în prevasŭ de lemnŭ de nucŭ cu o tablă de cifre ce singură lumineză, merge bine şi deşteptă regulatŭ.

Numai 3 fl. 90 cr.

costă unŭ orologiu deşteptătorŭ de bronzŭ, e de aurŭ francesŭ, cu unŭ tonŭ curatŭ, o podóbă pentru orĭ şi cine pentru casă şi călĕtoriă cu unŭ mechanismŭ neruinabilŭ.

Numai 4 fl. 50 cr.

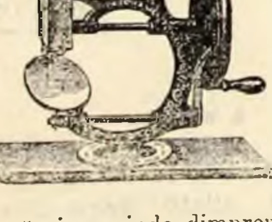

costă unŭ cesornicŭ de buzunarŭ cylindru de argintŭ-nikel cu maşinăriă regulată şi cu învĕlitóre guilochată frumosŭ provedută deasupra cu sticlă netedă.

Numai 5 fl. 25 cr.

costă unŭ cesornicŭ remontoir de argintŭ-nikel fără cheiă, este de trasŭ la scăriţă, cu arătătorŭ de secunde regulatŭ, sticlă netedă şi cu aparatŭ mechanicŭ de arătătorŭ. Mai departe acelaşĭ **remontoir de argintŭ veritabilŭ de 13 loţĭ fl. 8.50.**

Maşinĭ de cusut pentru familiă

de constructiunea cea mai nouĕ costă în locŭ de 15 fl. acum numai

5 fl. 50 cr.

Eu garantezŭ pentru prestaţiunea şi cusătura frumósă şi regulată a acestei maşinĭ de cusutŭ pentru mână. Ea funcţionéză iute frumos, cóse orĭ-ce stofă grobă orĭ fină şi face împunsăturĭ mai dese orĭ mai rarĭ, după voinţă, este construită din materialŭ solidŭ şi bunŭ şi se vinde dimpreună cu tóte rechisitele necesare.

Tóte cu câte 97 cr.

97 cr. 1 Păläriă de bărbaţi din filz móle în tóte colorile.	97 cr. 1 cămaşă bărbătéscă din Chiffon finŭ, Creton sêu Oxford.	97 cr. 1 pantalonŭ de bărbaţĭ de pănură de casă durabilă.	97 cr. 12 bucăţĭ batiste de buzunar cu bord.
97 cr. 1 cămaşă de damă cu broderie, de Chiffon.	97 cr. 3 părechĭ de ciorapi de dame, calitate bună.	97 cr. 1 pantalon de dame cu broderie, Chiffon finu.	97 cr. 1 pieptăraşiu desu cu floce căptuşitŭ.
97 cr. 1 pânzătură bună de masă, albă, Damast orĭ colorată.	97 cr. 1 corsetu de nópte cu broderie, de Chiffon finu.	97 cr. 1 pieptarŭ de lână pentru domnĭ sêu dame.	97 cr. 6 ştergare mustra-Carro
97 cr. 1 cârpă, completă, mare, gata.	97 cr. 6 şervete albe orĭ colorate Mustră-Damastu.	97 cr. 6 cârpe de vase cenuşii în dungă.	97 cr. 1 cârpă de mĕtase lungă de 1 cotŭ diferite colorĭ.
97 cr. 1 pipă de spumă de mare cu coperişiu.	97 cr. 1 covoru de patu Stofa-Iute frumosŭ desenatŭ.	97 cr. 1 cârpă de învelit pentru dame, ¼ mare, căldurósă	97 cr. 1 aparatŭ de focŭ mechanicŭ, sĕ aprinde singurŭ.
97 cr. 1 Evantail de damă ornatŭ cu desemnurĭ şi modern.	97 cr. 1 Cigaretă de spumă de mare.	97 cr. 1 Ciubucŭ cu ţevă de vişin.	97 cr. 1 medalionŭ fasonŭ nou cu pietri.
97 cr. 12 linguri de cafea argintŭ curat London-Britt.	97 cr. 1 lanţŭ de ces de aurŭ preparatŭ cu joujou.	97 cr. 1 inel cu Brilant imitat cu pietri.	97 cr. 6 linguri de prândŭ de argint London-Britt.
97 cr. 1 Braceletă bătută cu pietri.	97 cr. 2 fesnice de argintŭ curat London-Brit	97 cr. 1 castronŭ de supă argintu curat London-Britt.	97 cr. 1 pantalonŭ de lână (sistemŭ Jäger) de bărbaţĭ.
97 cr. 6 părechĭ de batiste unicolore sêu colorate.	97 cr. 3 cuţite de tablă argintŭ London-Brit	97 cr. 6 furculiţe franceze argintu London-Britt.	97 cr. 1 dosă de zaharŭ argintŭ London-Brit

Mai suntŭ apoi 2000 de bucăţĭ mari, elegante şi moderne de

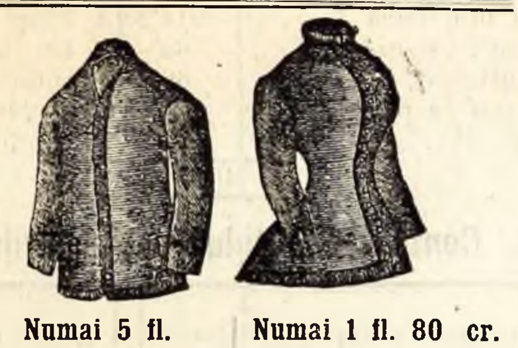
Pânzăturĭ de masă şi pat

din ripsŭ, în cele mai vii colorĭ, cu bordurĭ şi desenurĭ de florĭ, în adevĕru frumóse cu câte

1 fl. 65 cr.

Pânzăturile suntu jurŭ împrejurŭ cu bordurĭ împodobite şi la cele 4 colţurĭ cu **Quaste de Plüsch.**

1 bucată 30 coţi pănură de munte fl. 5.50	1 bucată 30 coţi Chiffon fl. 5.50	½ duzină cârpe albe de inŭ 90 cr.
1 bucată 30 coţi atlas bunŭ Gradl fl. 6.50	1 bucată bună colorată de materie pentru patu fl. 6.50	6 bucăţĭ cârpe de in 3 coţi lungime 2 coţi lărgime fl. 8.50
1 bucată 30 coţi Barchent-albŭ fl. 6.50	1 duzină de cârpe de buzunar cu margine colorată fl. 2.25	1 garnitură Bouret din stofă fină Bouret fl. 10.
1 garnit. color. de cafea, 1 pânzătură, 6 şervete fl. 2.25.	1 duzină de ştergare de inŭ fl. 2.50	1 restŭ de covoru 6 metri 2 fl.

Numai 5 fl.
costă unŭ
Gherocu de dimiă
elegantŭ, gata, căldurosu, din cea mai fină dimiă Stiriană, pentru orĭ-ce mărime, pentru orĭ-ce mesură în tote colorile, pentru tomna si iarnă.

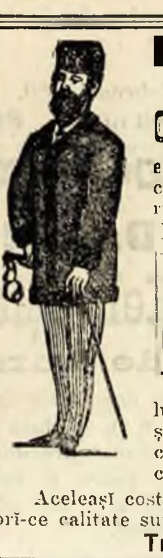
Numai 1 fl. 80 cr.
Jachete de iarnă
pentru bărbaţĭ şi dame, în cele mai frumóse colorĭ moderne, se potrivesce la orĭ-ce haină, se pórtă cu plăcere tomna şi iarna.

Numai 1 fl. 75 cr.
o pătură de cai, carĭ se vendŭ aşa ieftinŭ din causa desfiinţării fabricii. — Cine voesce sĕ-şĭ cruţe caii se cumpere renumitele

Păturĭ de cai,

decât carĭ niciodată nu se vor pute cumpăra mai bune, mai marĭ şi mai gróse.

Numai 6 fl. 50 cr.

costă unŭ

COSTUM BĂRBĂTESCŬ

elegantŭ, modernŭ, de tómnă şi iarnă, lucratu din stofă de Brünn în orĭ-ce mărime şi colore, aşaderă la olaltă:
1 pantalonŭ, 1 giletcă, 1 gherocŭ.

1 Qualitate	2 Qualitate
Un costum întreg 6 fl. 50 cr.	8 fl. 50.
	3 Qualitate 10 fl. 50.

Ca mĕsură la comandare e de ajunsŭ lungimea pantalonului, grosimea pieptului şi lungimea mânecilorŭ, precum si felulu colorei. Mustre nu se potŭ trimite, deórece costumele suntŭ tóte gata.

Aceleaşĭ costume pentru copii dela 6 până la 13 anĭ orĭ-ce calitate suntŭ cu 2 fl. mai ieftine.

Transporturile cu „NACHNAHME".

Fiă-care comandă, fiă câtŭ de mică, se se facă cu precisiune şi îngrijire. Ce nu'i place cuiva se ia înapoi, se póte schimba, sêu se reîntorcŭ paralele. Comandele suntŭ a se adresa la:

Versandt-Geschäft „zur ungar. Krone", Wien, 5. Bezirk, Rüdigergasse Nr. 1|12.